

ränta för lån från statens utlåningsfonder fastställt normalräntan för innevarande budgetår till 6 1/4 %. Jag har vid beräkningen av avskrivningsanslagen följaktligen utgått från ett förräntningskrav på 6 1/4 %.

Enligt beslut av 1969 års riksdag (prop. 1969: 1 bil. 19, SU 117, rskr 295) skall under denna huvudtitel också beräknas ersättning för tidigareläggning av vissa investeringar. I huvudsak innebär bestämmelserna att ersättning kan utgå för anskaffningar som avser affärsverksfond, sjöfartsverkets fond eller statens vägverks förrådsfond och som i sysselsättningsfrämjande syfte tidigareläggs i samråd med arbetsmarknadsstyrelsen. I princip skall myndigheten ersättas för de merkostnader som tidigareläggningen förorsakar. I normalfallet kan en schablonregel tillämpas som innebär att myndigheten får ersättning med 10 % av anskaffningens belopp. Ersättningen ifråga om anskaffningar som finansieras över investeringsanslag sker således genom att 10 % av investeringen avskrivs på förslagsvis beräknade avskrivningsanslag på riksstaten.

**Statens affärsverksfonder.** I överensstämmelse med vad chefen för kommunikationsdepartementet förordar bör enligt gällande principer avskrivas dels de medel som beräknats för försvarsberedskap vid televerket och statens järnvägar med 7,6 milj. kr. resp. 2,3 milj. kr., dels de medel som beräknats för statens järnvägars investeringar i det ersättningsberättigade nätet med 13,3 milj. kr.

**Statens allmänna fastighetsfond.** Enligt gällande regler för avskrivning av investeringar i allmänna fastighetsfonden utgör grundavskrivning vid nybyggnader för ämbetsverk 25 % av anläggningskostnaden och vid nybyggnader för kriminalvården, sjukhus, forskningsinstitut och skolor 50 %. Investeringar i mark avskrivs inte.

Med tillämpning av dessa grunder bör avskrivningsanslag i riksstatsförslaget föras upp i enlighet med följande sammanställning.

Anslag	Investering kr.	Avskrivning kr.
<b>Justitiedepartementet</b>		
Polishus m. m. ....	45 000 000	12 500 000
Renovering av byggnad för regeringsrätten ..	1 250 000	313 000
Vissa byggnadsarbeten för kriminalvården ..	5 000 000	2 500 000
Nybyggnad i kvarteret Kronoberg i Stockholm	35 000 000	11 375 000
<b>Utrikesdepartementet</b>		
Inköp, uppförande och istandsättande av fastigheter för utrikesrepresentationen .....	4 000 000	1 000 000
<b>Försvarsdepartementet</b>		
Vissa skyddsrumsanläggningar .....	3 500 000	3 500 000
Uppförande av förrådsbyggnader för civilförsvaret .....	3 000 000	1 500 000

Anslag	Investering kr.	Avskrivning kr.
Vissa byggnadsarbeten vid statens civilför- svarsskola i Rosersberg .....	535 000	268 000
Socialdepartementet		
Utbyggande av karolinska sjukhuset .....	6 000 000	3 000 000
Utbyggande av akademiska sjukhuset i Upp- sala .....	13 000 000	6 500 000
Vissa byggnadsarbeten m. m. inom socialde- partementets verksamhetsområde .....	14 000 000	7 000 000
Finansdepartementet		
Sanering m. m. inom Djurgårdsstaden i Stock- holm .....	600 000	150 000
Byggnadsarbeten för statlig förvaltning ....	30 750 000	7 688 000
Inköp av fastigheter m. m. ....	1 000	—
Statlig förvaltningsskola .....	352 000	176 000
Vissa byggnadsarbeten vid tullverket .....	250 000	63 000
Utbildningsdepartementet		
Byggnadsarbeten för vissa kulturändamål ...	*3 000 000	*750 000
Radio- och televisionshus .....	4 500 000	—
Byggnadsarbeten vid specialskolan m. m. ..	60 000	30 000
Byggnadsarbeten vid universiteten och vissa högskolor m. m. ....	*130 000 000	*65 000 000
Jordbruksdepartementet		
Byggnadsarbeten vid jordbrukets högskolor m. m. ....	*6 100 000	*3 050 000
Civildepartementet		
Byggnadsarbeten för länsstyrelserna .....	5 747 000	1 437 000
Industridepartementet		
Byggnadsarbeten för teknisk utveckling m. m.	1 500 000	474 000
Summa kr.	313 145 000	128 274 000

\* Beräknat belopp.

Anslaget Vissa skyddsrumsanläggningar bör, liksom hittills, skrivas av helt.

Beträffande anslaget till radio- och televisionshus erinrar jag om att investeringar i radiohus enligt riksdagens beslut (prop. 1953: 146, SU 125, rskr 288) helt skall finansieras med radiolicensmedel. Motsvarande finansieringsform tillämpas beträffande investeringar i televisionshus. Något avskrivningsanslag på riksstaten behövs således inte för detta ändamål.

Försvarets fastighetsfond. För investeringar i försvarets fastighetsfond skall enligt gällande regler avskrivningsbehovet beräknas schablonmässigt

till 50 % av investeringen i kasernbyggnaders delfond, medan total avskrivning tillämpas för befästningars delfond. Nybyggnad för ämbetsverk avskrivs dock endast med 25 %. Investeringar i mark avskrivs inte.

Under kasernbyggnaders, befästningars och försvarets forskningsanstalts delfonder har investeringsanslag tagits upp om sammanlagt 125 761 000 kr., 108 956 000 kr. resp. 1 767 000 kr. Härav beräknas för markförvärv 17,9 milj. kr. under kasernbyggnaders delfond och 1 000 kr. under befästningars delfond. Avskrivningsanslagen bör tas upp med 49 931 000 kr., 108 955 000 kr. resp. 884 000 kr.

**Statens utlåningsfonder.** Anslaget till studiemedelsfonden bör avskrivas helt och avskrivningsanslaget beräknas till 756 milj. kr. Ur anslaget till lånefonden för studentkårlokaler utgår lån som till viss del är räntefria och jag tar här upp ett avskrivningsanslag av 3 750 000 kr. Från Lånefonden för allmänna samlingslokaler utgår lån som till ca 70 % är räntefria. Anslaget bör därför skrivas av med 70 % av det föreslagna beloppet 10 milj. kr., dvs. med 7 milj. kr.

**Fonden för låneunderstöd.** Från anslaget till byggande av sjukhem utgår lån avsedda att löpa utan ränta under de fem första åren av en trettioårsperiod. Anslaget bör därför skrivas av med en sjättedel av det föreslagna beloppet 60 milj. kr., dvs. med 10 milj. kr. Anslaget till lån till nybyggnader vid erkända vårdanstalter för alkoholmissbrukare m. m. bör skrivas av helt och avskrivningsanslaget tas därför upp med 3 milj. kr.

Till pressens lånefond har i riksstaten för budgetåret 1969/70 och riksstatsförslaget för budgetåret 1970/71 tagits upp sammanlagt 50 milj. kr. De lån som utgår från fonden är räntefria under tre år av en tjuugoårsperiod. Enligt gällande avskrivningsprinciper bör alltså sammanlagt beräknas avskrivningsmedel med 15 % av 50 milj. kr. Jag föreslår därför att avskrivningsanslag nu tas upp med 7,5 milj. kr. för detta ändamål.

Avskrivning med 100 % bör liksom tidigare tillämpas beträffande anslaget till lån till utbyggnad av oljelagringen, varför jag beräknat avskrivningsanslaget till 11,5 milj. kr. Samma regler bör tillämpas för anslaget till lån till Aktiebolaget Atomenergi för uppförande av en atomkraftstation i Marviken. Avskrivningsanslaget bör sålunda tas upp med 2,6 milj. kr.

Ur anslaget till räntefria lån till bostadsbyggande utgår delvis räntefria lån, delvis lån som är räntefria under tio år och därefter förutsätts löpa med normalränta. Jag beräknar avskrivningsbehovet till 75 % av investeringsanslaget på 9,5 milj. kr. och tar upp ett avskrivningsanslag på 7 125 000 kr.

**Diverse kapitalfonder.** Anslaget till förrådsanläggningar m. m. under förrådsfonden för ekonomisk försvarsberedskap bör skrivas av helt och avskrivningsanslaget tas därför upp med 3 795 000 kr.

	Statens affärs- verksfonder	Statens allmän- na fastighets- fond	Försvarets fas- tighetsfond
II. Justitiedepartementet .....	—	26 688 000	—
III. Utrikesdepartementet .....	—	1 000 000	—
IV. Försvarsdepartementet .....	—	5 268 000	159 770 000
V. Socialdepartementet .....	—	16 500 000	—
VI. Kommunikationsdepartementet ..	23 202 000	—	—
VII. Finansdepartementet .....	—	8 077 000	—
VIII. Utbildningsdepartementet .....	—	65 780 000	—
IX. Jordbruksdepartementet .....	1 000	3 050 000	—
X. Handelsdepartementet .....	—	—	—
XI. Inrikesdepartementet .....	—	—	—
XII. Civildepartementet .....	—	1 437 000	—
XIII. Industridepartementet .....	3 000	474 000	—
Summa kr.	<b>23 206 000</b>	<b>128 274 000</b>	<b>159 770 000</b>

	Statens ut- låningsfon- der	Fonden för låneunder- stöd	Diverse kapital- fonder	Summa
II. Justitiedepartementet .....	—	—	—	26 688 000
III. Utrikesdepartementet .....	—	—	—	1 000 000
IV. Försvarsdepartementet .....	—	—	—	165 038 000
V. Socialdepartementet .....	—	13 000 000	—	29 500 000
VI. Kommunikationsdepartemen- tet .....	—	—	2 000	23 204 000
VII. Finansdepartementet .....	—	7 500 000	—	15 577 000
VIII. Utbildningsdepartementet .....	759 750 000	—	—	825 530 000
IX. Jordbruksdepartementet .....	—	—	—	3 051 000
X. Handelsdepartementet .....	—	11 500 000	3 795 000	15 295 000
XI. Inrikesdepartementet .....	7 000 000	7 125 000	—	14 125 000
XII. Civildepartementet .....	—	—	—	1 437 000
XIII. Industridepartementet .....	—	2 600 000	—	3 077 000
Summa kr.	<b>766 750 000</b>	<b>41 725 000</b>	<b>3 797 000</b>	<b>1 123 522 000</b>

Sammanfattning och hemställan. Avskrivningsanslagen uppgår till sammanlagt 1 123 522 000 kr. En översikt över hur anslagen fördelar sig på olika fonder och departement lämnas i ovanstående tablå.

Under återopande av vad jag sålunda har anfört hemställer jag, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen att

- a) under förutsättning att motsvarande investeringsanslag beviljas, anvisa följande *förslagsanslag* till avskrivning av nya kapitalinvesteringar för budgetåret 1970/71 i här- efter angivna fonder, nämligen

Postverkets fond

K o m m u n i k a t i o n s d e p a r t e m e n t e t

Posthus m. m. ....

1 000

*Statsverkspropositionen år 1970: Bil. 19:***Televerkets fond**

K o m m u n i k a t i o n s d e p a r t e m e n t e t	
Teleanläggningar m. m. ....	7 600 000

**Statens järnvägars fond**

K o m m u n i k a t i o n s d e p a r t e m e n t e t	
Järnvägar m. m. ....	15 600 000

**Luftfartsverkets fond**

K o m m u n i k a t i o n s d e p a r t e m e n t e t	
Flygplatser m. m. ....	1 000

**Fabriksverkens fond**

I n d u s t r i d e p a r t e m e n t e t	
Byggnader och utrustning .....	1 000

**Statens vattenfallsverks fond**

I n d u s t r i d e p a r t e m e n t e t	
Kraftstationer m. m. ....	1 000

**Domänverkets fond**

J o r d b r u k s d e p a r t e m e n t e t	
Byggnadsarbeten m. m. vid vissa till sam- bruksföreningar upplåtna kronoegendom- mar .....	1 000
I n d u s t r i d e p a r t e m e n t e t	
Förvaltningsbyggnad för domänstyrelsen ..	1 000

**Diverse kapitalfonder**

K o m m u n i k a t i o n s d e p a r t e m e n t e t	
Statens vägverks förrådsfond	
Vägmaskiner m. m. ....	1 000
Sjöfartsverkets fond	
Sjöfartsmateriel m. m. ....	1 000

b) under förutsättning att motsvarande investeringsanslag beviljas, anvisa följande *reservationsanslag* till avskrivning av nya kapitalinvesteringar för budgetåret 1970/71, i härefter angivna fonder, nämligen

## Statens allmänna fastighetsfond

J u s t i t i e d e p a r t e m e n t e t	
Polishus m. m. ....	12 500 000
Renovering av byggnad för regeringsrätten .	313 000
Vissa byggnadsarbeten för kriminalvården .	2 500 000
Nybyggnad i kvarteret Kronoberg i Stock- holm .....	11 375 000
U t r i k e s d e p a r t e m e n t e t	
Inköp, uppförande och istandsättande av fastigheter för utrikesrepresentationen ..	1 000 000
F ö r s v a r s d e p a r t e m e n t e t	
Vissa skyddsrumsanläggningar .....	3 500 000
Uppförande av förrådsbyggnader för civil- försvaret .....	1 500 000
Vissa byggnadsarbeten vid statens civilför- svarskola i Rosersberg .....	268 000
S o c i a l d e p a r t e m e n t e t	
Utbyggande av karolinska sjukhuset .....	3 000 000
Utbyggande av akademiska sjukhuset i Upp- sala .....	6 500 000
Vissa byggnadsarbeten m. m. inom socialde- partementets verksamhetsområde .....	7 000 000
F i n a n s d e p a r t e m e n t e t	
Sanering m. m. inom Djurgårdsstaden i Stockholm .....	150 000
Byggnadsarbeten för statlig förvaltning ...	7 688 000
Statlig förvaltningsskola .....	176 000
Vissa byggnadsarbeten vid tullverket .....	63 000
U t b i l d n i n g s d e p a r t e m e n t e t	
Byggnadsarbeten vid specialskolan m. m. ...	30 000
C i v i l d e p a r t e m e n t e t	
Byggnadsarbeten för länsstyrelserna .....	1 437 000
I n d u s t r i d e p a r t e m e n t e t	
Byggnadsarbeten för teknisk utveckling m. m. ....	474 000

## Försvarets fastighetsfond

## Försvarsdepartementet

Kasernbyggnaders delfond .....	49 931 000
Befästningars delfond .....	108 955 000
Försvarets forskningsanstalts delfond .....	884 000

## Statens utlåningsfonder

## Utbildningsdepartementet

Lånefonden för studentkårlokaler .....	3 750 000
--	-----------

## Inrikesdepartementet

Lånefonden för allmänna samlingslokaler ..	7 000 000
--	-----------

## Fonden för låneunderstöd

## Socialdepartementet

Lån till byggande av sjukhem .....	10 000 000
Lån till nybyggnader vid erkända vårdanstalter för alkoholmissbrukare m. m. ....	3 000 000

## Finansdepartementet

Pressens lånefond .....	7 500 000
-------------------------	-----------

## Handelsdepartementet

Lån till utbyggnad av oljelagringen .....	11 500 000
---	------------

## Inrikesdepartementet

Räntefria lån till bostadsbyggande .....	7 125 000
--	-----------

## Industridepartementet

Lån till Aktiebolaget Atomenergi för uppförande av en atomkraftstation i Marviken	2 600 000
---	-----------

## Diverse kapitalfonder

## Handelsdepartementet

Förrådsfonden för ekonomisk försvarsberedskap	
Förrådsanläggningar m. m. ....	3 795 000

c) i avvaktan på särskild proposition i ämnet, beräkna följande *reservationsanslag* till avskrivning av nya kapitalinvesteringar för budgetåret 1970/71, i härefter angivna fonder, nämligen

**Statens allmänna fastighetsfond**

**Utbildningsdepartementet**

Byggnadsarbeten för vissa kulturändamål . .	750 000
Byggnadsarbeten vid universiteten och vissa högskolor m. m. ....	65 000 000

**Jordbruksdepartementet**

Byggnadsarbeten vid jordbrukets högskolor m. m. ....	3 050 000
---	-----------

**Statens utlåningsfonder**

**Utbildningsdepartementet**

Studiemedelsfonden . . . . .	756 000 000
------------------------------	-------------

Vad föredraganden sålunda med instämmande av statsrådets övriga ledamöter hemställt bifaller Hans Maj:t Konungen.

Ur protokollet:

*Britta Gyllensten*



## BILAGA 20 TILL STATSVERKSPROPOSITIONEN 1970

# AVSKRIVNING AV OREGLERADE KAPITALMEDELSFÖRLUSTER

---

*Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans  
Maj:t Konungen i statsrådet på Stockholms slott den  
2 januari 1970.*

### Närvarande:

Statsministern PALME, ministern för utrikes ärendena NILSSON, statsråden STRÄNG, ANDERSSON, LANGE, HOLMQVIST, ASPLING, SVEN-ERIC NILSSON, LUNDKVIST, GEIJER, MYRDAL, ODHNOFF, WICKMAN, MOBERG, BENGTTSSON, NORLING, LÖFBERG, LIDBOM, CARLSSON.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Sträng, anmäler fråga om *anslag till avskrivning av oreglerade kapitalmedelsförluster* för budgetåret 1970/71 och anför.

På fonden för oreglerade kapitalmedelsförluster, som förvaltas av riksgäldskontoret, redovisas förluster, som uppkommit på statens kapitalfonder och överförts till fonden i den ordning Kungl. Maj:t bestämt för varje särskilt fall. Följande förluster skall inte redovisas på fonden, nämligen *dels* förluster för riksbanksfonden, *dels* sådana förluster för statens affärsverksfonder, statens pensionsfonder och riksgäldsfonden som är av sådan mindre omfattning att de normalt bör täckas av löpande inkomster samt förluster, för vilka täckning kan beredas av inom vederbörande fond verkställda avsättningar till förnyelsefond eller värdeminskningsskonto. Innan jag går in på de frågor om avskrivning av på fonden redovisade förluster som nu bör anmälas för riksdagen, vill jag på sedvanligt sätt anmäla frågan om redovisning av vissa ackordsuppgörelser.

Ackordsuppgörelser angående lån från statens utlåningsfonder m. m. Riksdagen har bemyndigat Kungl. Maj:t (prop. 1940: 281, SU 210, rskr 373) att i fråga om vissa statliga lån, i den mån ej annat föranleds av särskilda föreskrifter för viss låneverksamhet, efter prövning av omständigheterna i varje föreliggande fall biträda ackord och att i vissa fall efterge lån.

Bemyndigandet omfattar såväl de flesta lån från statens utlåningsfonder som åtskilliga lån under fonden för låneunderstöd och vissa specificerade fonder. Beslutanderätten kan av Kungl. Maj:t delegeras till den förvaltande myndigheten.

Vid lämnandet av detta bemyndigande uttalade riksdagen emellertid önskemålet, att redovisning i någon lämplig form årligen skulle lämnas riksdagen för beslut rörande ackordsuppgörelser och andra efterskänkanden, som fattats på grund av bemyndigandet.

Den begärda redovisningen bör som tidigare skett få lämnas riksdagen i den formen, att avskrifter av de under föregående kalenderår fattade besluten angående biträdande av ackord samt andra efterskänkanden av statens rätt tillsammans med en sammanfattande förteckning tillställs riksdagens vederbörande utskott.

**Avskrivning av oreglerade kapitalmedelsförluster.** I gällande riksstat har under denna rubrik uppförts ett anslag av 1 milj. kr. för reglering av uppkommande smärre kapitalmedelsförluster.

Av en av riksgäldskontoret överlämnad redogörelse framgår, att följande förluster av de fondförvaltande myndigheterna anmälts och per den 30 juni 1969 överförts till fonden för oreglerade kapitalmedelsförluster.

### *Myndighet och fond*

#### *Reglering av smärre oreglerade kapitalmedelsförluster*

	Kr.
Televerket	
Televerkets fond .....	350 000
Statens järnvägar	
Statens järnvägars fond .....	1 866 000
Luffartsverket	
Luffartsverkets fond .....	82 000
Statens vattenfallsverk	
Statens vattenfallsverks fond .....	533 000
Byggnadsstyrelsen	
Statens allmänna fastighetsfond:	
Byggnadsstyrelsens delfond .....	3 235 462
Generaltullstyrelsen	
Statens allmänna fastighetsfond:	
Generaltullstyrelsens delfond .....	225 740
Fortifikationsförvaltningen	
Försvarets fastighetsfond:	
Kasernbyggnaders delfond .....	933 035
Befästningars delfond .....	34 500

	Kr.
Bostadsstyrelsen	
Lånefonden för bostadsbyggande .....	334 973
Fonden för låneunderstöd:	
Bostadsstyrelsens delfond .....	21 192
Statskontoret	
Lånefonden för allmänna samlingslokaler .....	824 309
Fonden för låneunderstöd:	
Statskontorets delfond .....	2 593
Fonden för statens aktier .....	100
Lantbruksstyrelsen	
Fonden för låneunderstöd:	
Lantbruksstyrelsens delfond .....	3 610
Statens vägverk	
Statens vägverks förrådsfond .....	2 057 000
Sjöfartsstyrelsen	
Sjöfartsverkets fond .....	1 264 449
Överstyrelsen för ekonomisk försvarsberedskap	
Förrådsfonden för ekonomisk försvarsberedskap .....	4 533 000
Riksbanken	
Statens bosättningslånefond .....	36 818
Fonden för låneunderstöd:	
Riksbankens delfond .....	109 983
Riksgäldskontoret	
Fonden för kreditgivning till utlandet:	
Nedskrivning av Sveriges fordran på Finland .....	100 000 000
	Summa kr. 116 447 765

På fonden för oreglerade kapitalmedelsförluster redovisades den 1 juli 1968 som ingående balans 164 373 024 kr. Fonden har under budgetåret 1968/69 tillgodoförts *dels* anslag från driftbudgeten på 1 milj. kr., *dels* 6 838 kr. som influtit på tidigare avskrivna, fonden påförda förluster, *dels* 642 milj. kr. som förts över från avskrivningskontot för lånefonden för bostadsbyggande (prop. 1969: 115, SU 117, rskr 295), *dels* 1 881 400 kr. som tillförts fonden i samband med invärdering på sjöfartsverkets fond av vissa tillgångar. Eftersom enligt den lämnade redovisningen fonden samtidigt belastats för förluster med 116 447 765 kr., utgjorde den utgående balansen per den 30 juni 1969 692 813 497 kr., varav 27 718 265 kr. avsåg ännu ej disponerade medel avsatta för retroaktiv reglering av vissa kapitalmedelsförluster, medan återstående belopp, eller 665 095 232 kr., avsåg medel disponibla för reglering av smärre oreglerade kapitalmedelsförluster. För budgetåret 1970/71 bör anvisas 1 milj. kr. för avskrivning av smärre oreglerade kapitalmedelsförluster. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

*Statsverkspropositionen år 1970: Bil. 20:  
Avskrivning av oreglerade kapitalmedelsförluster*

att till *Avskrivning av oreglerade kapitalmedelsförluster*  
för budgetåret 1970/71 anvisa ett anslag av 1 000 000 kr.

Vad föredraganden sålunda med instämmande av  
statsrådets övriga ledamöter hemställt bifaller Hans  
Maj:t Konungen.

Ur protokollet:  
*Britta Gyllensten*

# STATENS ALLMÄNNA FASTIGHETSFOND

---

*Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans  
Maj:t Konungen i statsrådet på Stockholms slott den  
2 januari 1970.*

**Närvarande:**

Statsministern PALME, ministern för utrikes ärendena NILSSON, statsråden STRÄNG, ANDERSSON, LANGE, HOLMQVIST, ASPLING, SVEN-ERIC NILSSON, LUNDKVIST, GEIJER, MYRDAL, ODHNOFF, WICKMAN, MOBERG, BENGTSSON, NORLING, LÖFBERG, LIDBOM, CARLSSON.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Sträng, anmäler förslag till stat för statens allmänna fastighetsfond för budgetåret 1970/71 och anför.

## **Inledning**

Statens allmänna fastighetsfond är en kapitalfond för redovisning av civila statliga fastigheter, som inte är att hänföra till affärsverken. Fonden omfattar allmänna förvaltningsbyggnader, fångvårdsanstalter, fastigheter för undervisningsändamål, sjukhusbyggnader m. m. Allmänna fastighetsfonden är uppdelad på sju delfonder, nämligen slottsbyggnadernas, kriminalvårdsstyrelsens, beskickningsfastigheternas, karolinska sjukhusets, akademiska sjukhusets, byggnadsstyrelsens och generaltullstyrelsens delfonder. Av dessa förvaltas slottsbyggnadernas, beskickningsfastigheternas, akademiska sjukhusets och byggnadsstyrelsens delfonder av byggnadsstyrelsen och de övriga av resp. myndighet.

Fastighetsfondens inkomster, utgifter och kapitalbehållning redovisas i rikshuvudboken. Inkomst- och utgiftsstat för fonden fastställs årligen av Kungl. Maj:t och riksdagen. Fonden är konstruerad som en produktiv fond. Överskottet är i princip beräknat så att det svarar mot statens förräntnings-

krav på det investerade nettokapitalet. Undantag från denna regel utgör slottsbyggnadernas och byggnadsstyrelsens delfonder.

Staten för statens allmänna fastighetsfond är uppdelad på följande titlar, nämligen på inkomstsidan A. Ersättning för till statsmyndigheter upplåtna lokaler, B. Hyror och arrenden för till enskilda upplåtta lokaler och markområden och C. Diverse inkomster samt på utgiftssidan A. Reparations- och underhållskostnader m. m., B. Avsättning till värdeminskningsskonto och C. Hyres- och arrendeutgifter m. m. Inkomsterna och utgifterna under de angivna titlarna tas upp särskilt för de olika delfonderna. Fondens överskott redovisas under särskild titel på riksstatens inkomstsida.

Det förslag till stat för allmänna fastighetsfonden som framläggs i det följande torde få fogas till statsrådsprotokollet i detta ärende som *bilaga 21.1*. Till grund för förslaget ligger staförslag, som vederbörande förvaltningsmyndigheter har lämnat för resp. delfonder. Riksrevisionsverket har yttrat sig över dessa.

Förslaget till stat slutar på ett belopp av 430,6 milj. kr. Detta innebär en ökning av omslutningssumman med 62,5 milj. kr. i jämförelse med staten för innevarande budgetår. Posten till reparations- och underhållskostnader m. m. minskar med 9,6 milj. kr., medan posten till avsättning till värdeminskningsskonto och posten till hyres- och arrendeutgifter m. m. ökar med 16,2 milj. kr. resp. 10,8 milj. kr. I beloppet till avsättning till värdeminskningsskonto ingår inom byggnadsstyrelsens delfond 11,6 milj. kr. Detta belopp utgör beräknade licensmedel för avskrivning av investeringar i radio- och televisionshus. Motsvarande belopp har tagits upp som inkomst under posten Diverse inkomster.

På inkomstsidan ökar samtliga poster. Posten till ersättning för till statsmyndigheter upplåtta lokaler ökar med 48,7 milj. kr. och posten till hyror och arrenden för till enskilda upplåtta lokaler och markområden med 2,1 milj. kr. Fondens överskott ökar med 45,2 milj. kr.

Innan jag går närmare in på en redovisning av förslaget till stat för fastighetsfonden vill jag erinra om att byggnadsstyrelsen den 12 januari 1968 fått i uppdrag att utreda principerna för beräkning av kostnaderna för underhållet av statliga fastigheter m. m. Till dess resultatet av denna utredning föreligger bör hittillsvarande principer tillämpas för medelsberäkningen. Min utgångspunkt för beräkningen är således de procentsatser för löpande underhåll av olika byggnadskategorier som använts under senare år. Härtill kommer de extra medelstillskott för särskilda arbeten m. m. som jag vill förorda efter framställning av de fondförvaltande myndigheterna.

För förvaltningen av statens allmänna fastighetsfond gäller av Kungl. Maj:ts meddelade bestämmelser. Dessa innebär bl. a., att myndigheterna i varje särskilt fall skall underställa Kungl. Maj:ts prövning sådana arbeten som de ämnar bekosta med medel för det löpande fastighetsunderhållet och som beräknas kosta mer än 500 000 kr. Om medel beräknats kollektivt för sär-

skilda ändamål, gäller i fråga om motsvarande underställning i varje särskilt fall beloppsgränsen 300 000 kr.

## Utgifter

### A. Reparations- och underhållskostnader m. m.

De nu gällande principerna för beräkningen av medelsbehovet för reparationsändamål, vilka godkänts av riksdagen (prop. 1943: 71, SU 59, rskr 120), innebär i huvudsak följande.

Beloppet av reparationsmedel räknas ut genom att byggnadsbeståndets bokförda värde multipliceras med ett visst procenttal, den s. k. underhållsprocenten. I byggnadsbeståndets bokförda värde ingår inte de byggnader som har färdigställt under budgetåret före det budgetår som statförslaget avser. Underhållsprocenten är avpassad efter byggnadernas ålder. Sålunda gäller ett visst procenttal för gamla byggnader och ett annat för nya byggnader. Under de första åtta åren halveras vidare underhållsprocenten för de nya byggnaderna. Det erhållna reparationsmedelsbehovet omräknas slutligen med hänsyn till ändringarna i prisläget på byggnadsmarknaden. Dessa ändringar framgår av byggnadsstyrelsens underhållskostnadsindex.

De sålunda beräknade underhållsmedlen utgör en ram för det normala fastighetsunderhållet. För extraordinära reparationsåtgärder samt ändrings- och ombyggnadsarbeten, som inte eller endast i begränsad omfattning höjer fastighetens värde, beräknas medel under posterna till reparations- och underhållskostnader efter prövning i varje särskilt fall.

De nu nämnda principerna för beräkning av medelsbehovet för det normala fastighetsunderhållet tillämpas för kriminalvårdsstyrelsens, karolinska sjukhusets, akademiska sjukhusets, byggnadsstyrelsens och generalullstyrelsens delfonder. För slottsbyggnadernas och beskickningsfastigheternas delfonder beräknas underhållsmedlen i särskild ordning.

Värdena på byggnader som har uppförts efter år 1935 räknas om till 1935 års prisnivå i enlighet med principer som godkänts av riksdagen (prop. 1946: 1 bil. 22 s. 6, SU 26, rskr 30). Vid omräkningen tillämpas byggnadsstyrelsens nybyggnadskostnadsindex.

Byggnadsstyrelsen har anmält, att underhållskostnadsindex med år 1963 som basår var 133 den 1 april 1969. Detta innebär en höjning med 3 enheter eller ca 2,3 % sedan motsvarande tidpunkt år 1968.

### A 1. Reparations- och underhållskostnader m. m.: Slottsbyggnadernas delfond

1968/69 Utgift . . . . .	7 745 871		
1969/70 Anvisat . . . . .	7 570 000		
1970/71 Förslag . . . . .	7 600 000		
		1969/70	Beräknad ändring 1970/71
			Byggnads- Dep.chefen
			styrelsen
Reparations- och underhållskostnader för fastigheter tillhörande slottsbyggnadernas delfond . .	<b>7 570 000</b>	<b>+ 425 000</b>	<b>+ 30 000</b>

#### Byggnadsstyrelsen

Ökad medelsanvisning för löpande reparations- och underhållsarbeten är nödvändig för att avhjälpa eftersatt underhåll. För underhåll av de kungl. slotten med tillhörande byggnader erfordras således 1 900 000 kr. Reparations- och underhållskostnaderna för uthyrda lägenheter vid Drottningholm, Ulriksdal och Haga har upptagits till belopp som i huvudsak motsvarar hyresinkomsterna. Dessa beräknas för nästa budgetår uppgå till 700 000 kr. För reparation och underhåll av vissa historiska byggnader och byggnadsminnesmärken erfordras 800 000 kr.

För särskilda arbeten tar styrelsen upp 4 445 000 kr. I beloppet ingår bl. a. 575 000 kr. för restaurering av kulturhistoriskt värdefulla rumsinredningar inom Stockholms, Drottningholms och Gripsholms slott m. fl. Vidare ingår 1 985 000 kr. för fasadrenoveringar och takarbeten på Stockholms, Drottningholms, Rosersbergs, Strömsholms, Vadstena och Kalmar slott. Styrelsen har vidare inom ramen för nämnda belopp begärt att få disponera 1 365 000 kr. för säkrings- och skyddsåtgärder, 520 000 kr. för reparation av VVS- och el-anläggningar m. m. Säkrings- och skyddsåtgärderna avser bl. a. arbeten rörande Dalarö skans, Uppsala slott, Borgholms slottsruin och Bohus fästning.

#### Departementschefen

För löpande underhåll, fasadrenoveringar, reparation av VVS- och el-anläggningar samt säkrings- och skyddsåtgärder har jag beräknat 4 625 000 kr. samt för restaurering av kulturhistoriskt värdefulla rumsinredningar 375 000 kr.

Vidare har jag räknat med 2,6 milj. kr. för fortsatt reparation av Riddarholmskyrkans torn. För ändamålet har tidigare anvisats sammanlagt 2,4 milj. kr. Byggnadsstyrelsen har anmält, att sedan samtliga järnspiror nedmonterats och underkastats teknisk undersökning, har det visat sig nödvändigt att utföra nygjutning i betydligt större omfattning än tidigare ansetts behövt. Den totala kostnaden för arbetena med mur- och järntorn beräknas således till 5 milj. kr. Jag föreslår att detta belopp fastställs som



kostnadsram för restaureringsåtgärderna beträffande Riddarholmskyrkans torn.

Jag förordar, att under slottsbyggnadernas delfond till reparations- och underhållskostnader m. m. beräknas 7,6 milj. kr.

## A 2. Reparations- och underhållskostnader m. m.: Kriminalvårdsstyrelsens delfond

1968/69 Utgift .....	6 663 917
1969/70 Anvisat .....	6 898 000
1970/71 Förslag .....	7 892 000

	1969/70	Beräknad ändring Kriminalvårds- styrelsen	1970/71 Dep.chefen
a) Löpande reparations- och underhållskostnader .....	3 029 000	+ 748 000	+ 748 000
b) Särskilda arbeten .....	3 869 000	+ 4 005 000	+ 246 000
	<b>6 898 000</b>	<b>+ 4 753 000</b>	<b>+ 994 000</b>

### Specifikation av b) Särskilda arbeten

	Beräknat medelsbehov för 1970/71 Kriminal- vårdsstyrelsen	Dep.chefen
1. Alarm och nödbelysning .....	510 000	250 000
2. Starkströmsanläggningar .....	985 000	540 000
3. Modernisering av personalbostäder .....	221 000	205 000
4. Utbyte av värme pannor, övergång till oljeeldning .....	773 000	550 000
5. Anordningar för vattenförsörjning m. m. ....	745 000	645 000
6. Ombyggnadsarbeten vid fångvårdsanstalter .....	4 290 000	1 675 000
7. Brandskyddsåtgärder .....	350 000	250 000
	<b>7 874 000</b>	<b>4 115 000</b>

### Kriminalvårdsstyrelsen

a) Medelsbehovet för normala underhållsarbeten, beräknat enligt gällande regler, uppgår till 3 777 000 kr. Reparations- och underhållskostnader för barackbyggnader som inte är invärderade på fastighetsfonden beräknas till 320 000 kr.

b) För särskilda arbeten beräknas sammanlagt 7 874 000 kr. Under delposten alarm och nödbelysningar har tagits upp 510 000 kr. för arbeten vid bl. a. anstalterna Norrtälje, Tidaholm, Ulriksfors, Nyköping och Hinseberg. För upprustning och översyn av starkströmsanläggningar vid anstalterna Lärbro, Sjöboda, Hall, Hinseberg, Singeshult samt för fortlöpande översyn och viss modernisering av el-anläggningar har beräknats 985 000 kr.

För modernisering av personalbostäder beräknas 221 000 kr. för arbeten vid Härlanda, Skenäs och vid Håga sjukhus.

Vid anstalterna Härlanda, Kumla, Västerås, Orretorp, Halmstad, Mariestad, Gävle, Kalmar, Visby och Hall föreligger behov av upprustning av vär-

meanläggningar, utbyte av värmepannor och åtgärder för övergång till oljeeldning m. m. För ändamålet har beräknats 773 000 kr.

Under anordningar för vattenförsörjning m. m. beräknas 745 000 kr. för åtgärder vid anstalterna Roxtuna, Skogsgård, Hällby, Skenäs, Rönås, Ollestad och Norrköping.

För ombyggnadsarbeten vid fångvårdsanstalter beräknas sammanlagt 4 290 000 kr., varav bl. a. 1 640 000 kr. för tak- och fasadarbeten, 375 000 kr. för upprustningsarbeten vid fångvårdsanstalten Hall, 1 milj. kr. för förbättringsarbeten på vägar och planer och 626 000 kr. för sanitär upprustning och förbättrade ventilationsanordningar vid flera anstalter.

### Departementschefen

Med hänvisning till sammanställningen förordar jag, att under kriminalvårdstyrelsens delfond till reparations- och underhållskostnader m. m. beräknas 7 892 000 kr.

### A 3. Reparations- och underhållskostnader m. m.: Beskickningsfastigheternas delfond

1968/69 Utgift . . . . .	4 807 329
1969/70 Anvisat . . . . .	4 905 000
1970/71 Förslag . . . . .	5 690 000

	1969/70	Beräknad ändring	1970/71
		Byggnads-	Dep.chefen
		styrelsen	
a) Reparations- och underhållskostnader i allmänhet m. m. . . . .	3 060 000	+ 580 000	+ 430 000
b) Särskilda arbeten . . . . .	950 000	+ 690 000	+ 250 000
c) Bränsle och lyse för kanslilokaler och tjänstebostäder . . . . .	895 000	+ 105 000	+ 105 000
	<b>4 905 000</b>	<b>+ 1 375 000</b>	<b>+ 785 000</b>

#### Specifikation av b) Särskilda arbeten

	Beräknat medelsbehov för	
	1970/71	Dep.chefen
	Byggnads-	
	styrelsen	
1. Arbeten i samband med personskiten på chefsposter och särskilda arbeten i kanslier . . . . .	700 000	500 000
2. Reparations- och ombyggnadsarbeten m. m. rörande fastigheter i New Delhi, Reykjavik, Addis Abeba, Haag, Mexico och Washington . . . . .	940 000	700 000
	<b>1 640 000</b>	<b>1 200 000</b>

### Byggnadsstyrelsen

a) Medelsbehovet för löpande underhåll och för driftkostnader beräknas öka med 580 000 kr. Härvid har hänsyn tagits till försäljning av ambassad-

fastigheterna i Paris och Haag. I beloppet ingår 170 000 kr. för beräknade pris- och löneökningar.

b) Utöver medel för normala underhållsarbeten behövs 1 640 000 kr. för vissa större reparations- och ombyggnadsarbeten m. m.

c) För bränsle och lyse i kanslilokaler och tjänstelokaler uppgår medelsbehovet till 1 milj. kr.

#### Departementschefen

Med hänvisning till sammanställningen förordar jag, att under beskicksfastigheternas delfond till reparations- och underhållskostnader m. m. beräknas 5 690 000 kr.

#### A 4. Reparations- och underhållskostnader m. m.: Karolinska sjukhusets delfond

1968/69 Utgift .....	3 764 040
1969/70 Anvisat .....	4 417 000
1970/71 Förslag .....	4 600 000

	1969/70	Beräknad ändring 1970/71	
		Direktionen för karolinska sjukhuset	Dep.chefen
a) Löpande reparations- och underhållskostnader .....	3 112 000	+ 191 000	+ 188 000
b) Särskilda arbeten .....	1 305 000	+ 360 000	— 5 000
	<b>4 417 000</b>	<b>+ 551 000</b>	<b>+ 183 000</b>

#### Specifikation av b) Särskilda arbeten

	Beräknat medelsbehov för 1970/71	
	Direktionen för karolin- ska sjukhuset	Dep.chefen
1. Upprustning av personalbostäder .....	400 000	350 000
2. Reparation av värme-, el- och VVS-anläggningar m. m. ....	1 265 000	950 000
	<b>1 665 000</b>	<b>1 300 000</b>

#### Direktionen för karolinska sjukhuset

a) För löpande underhåll beräknar direktionen 3 303 000 kr. med tillämpning av gällande regler.

b) Med hänsyn till den omfattande verksamhet som bedrivs inom sjukhuset med ett praktiskt taget maximalt utnyttjande av sjukhuset samtliga lokaliteter och med tanke på det tidigare eftersatta underhållet är nuvarande medelstilleddning otillfredsställande. För erforderliga tekniska reparationer av bl. a. el-, värme- och VVS-anläggningar och för fortsatt upprustning av personalbostäder behövs 1 665 000 kr.

*Departementschefen*

Med hänvisning till sammanställningen förordar jag, att under karolinska sjukhusets delfond till reparations- och underhållskostnader m. m. beräknas 4,6 milj. kr.

**A 5. Reparations- och underhållskostnader m. m.: Akademiska sjukhusets delfond**

1968/69 Utgift .....	1 388 374		
1969/70 Anvisat .....	1 789 000		
1970/71 Förslag .....	1 913 000		
	1969/70	Beräknad ändring 1970/71	
		Byggnads-	Dep.chefen
		styrelsen	
Löpande reparations- och underhållskostnader..	<b>1 789 000</b>	+ <b>124 000</b>	+ <b>124 000</b>

*Byggnadsstyrelsen*

Medelsbehovet beräknas med tillämpning av gällande regler till 2 178 820 kr. Härav täcks ca 266 000 kr. av inflytande inkomster. Erforderligt medelsbehov blir således ca 1 913 000 kr.

*Departementschefen*

Med hänvisning till sammanställningen förordar jag, att under akademiska sjukhusets delfond till reparations- och underhållskostnader m. m. beräknas 1 913 000 kr.

**A 6. Reparations- och underhållskostnader m. m.: Byggnadsstyrelsens delfond**

1968/69 Utgift .....	63 226 581		
1969/70 Anvisat .....	68 418 000		
1970/71 Förslag .....	56 800 000		
	1969/70	Beräknad ändring 1970/71	
		Byggnads-	Dep.chefen
		styrelsen	
a) Löpande reparations- och underhållskostnader m. m. ....	50 388 000	+ 1 982 000	+ 412 000
b) Särskilda arbeten .....	18 030 000	— 3 030 000	— 12 030 000
	<b>68 418 000</b>	<b>— 1 048 000</b>	<b>— 11 618 000</b>

*Byggnadsstyrelsen*

a) För löpande reparations- och underhållsarbeten och för utgifter av onerakarakter förordas 52 370 000 kr. I detta belopp ingår 4 315 000 kr. för underhåll av byggnader och anläggningar som ännu inte invärderats på fonden.

b) Under delposten Särskilda arbeten har byggnadsstyrelsen i tidigare staförslag begärt medel för dels större underhållsarbeten såsom fasad- och takreparationer, utbyte av fönster i större byggnader, dels ombyggnads- och kompletteringsarbeten. För budgetåret 1970/71 begärs under denna delpost endast medel för ombyggnads- och kompletteringsarbeten, medan medel för reparationsarbeten m. m. av tidigare nämnd art tas upp under delposten Löpande reparations- och underhållskostnader m. m. Omfördelningen anknyter till det nya planeringssystem för fastighetsförvaltningen som är under utveckling inom styrelsen.

Byggnadsstyrelsen begär 15 milj. kr. för ombyggnads- och kompletteringsarbeten. Medlen behövs för att under budgetåret lösa uppkommande lokalfrågor genom ändrings- och ombyggnadsarbeten, inredning av vindar m. m. Medel för nämnda ändamål har tidigare beräknats under rubriken Anordnande av tjänstelokaler m. m. inom delposten Särskilda arbeten.

### *Departementschefen*

För löpande reparations- och underhållskostnader m. m. har jag beräknat 50,8 milj. kr.

För sådana ombyggnads- och kompletteringsarbeten som kan behöva utföras under budgetåret för att lösa uppkommande lokalbehov m. m., har jag beräknat 6 milj. kr. Eventuella ytterligare medel för ändamålet bör efter beslut av Kungl. Maj:t kunna tas i anspråk av tillgängliga medel.

I detta sammanhang bör nämnas att Kungl. Maj:t den 5 september 1969 har godkänt ett tilläggsavtal till nyttjanderättsavtalet med Södermanlands läns landsting den 4 februari 1966 om Sundby sjukhus m. fl. Tilläggsavtalet, som är träffat mellan statens förhandlingsnämnd och företrädare för Södermanlands läns landsting, innebär att underhålls- och upprustningsarbetena vid Sundby sjukhus enligt upprättad generalplan skall, inom en kostnad av 6 193 000 kr. enligt prisläget den 1 april 1968, utföras av staten i den turordning och omfattning som överenskommes mellan byggnadsstyrelsen och landstinget. För upprustningsarbetena erlägger landstinget tilläggshyra. Beträffande Sundby sjukhus har redogörelse tidigare lämnats i prop. 1966: 64, prop. 1967: 1 bil. 20 s. 49, prop. 1967: 2 bil. 9 s. 30 och prop. 1968: 1 bil. 20 s. 17. Medelsbehovet för ändamålet bestrids av tillgängliga reparations- och underhållsmedel.

Jag förordar, att under byggnadsstyrelsens delfond till reparations- och underhållskostnader m. m. beräknas 56,8 milj. kr.

### **A 7. Reparations- och underhållskostnader m. m.: Generaltullstyrelsens delfond**

1968/69 Utgift . . . . .	180 413
1969/70 Anvisat . . . . .	246 000
1970/71 Förslag . . . . .	123 000

	1969/70	Beräknad ändring 1970/71	
		Generaltull- styrelsen	Dep.chefen
Löpande reparations- och underhållskostnader	<b>246 000</b>	<b>— 123 000</b>	<b>— 123 000</b>

### *Generaltullstyrelsen*

Medelsbehovet för underhåll av tullverkets fastigheter beräknas till 123 000 kr. I beloppet ingår ca 18 000 kr. för fastighetsskatter.

### *Departementschefen*

Med hänvisning till sammanställningen förordar jag, att under generaltullstyrelsens delfond till reparations- och underhållskostnader m. m. beräknas 123 000 kr.

## **B. Avsättning till värdeminskningsskonto**

De tillgångar som är bokförda på statens allmänna fastighetsfond skrivs av enligt vissa allmänna grunder. Avskrivningstiden är 60 år i normalfall och 40 år i fråga om byggnader för vilka ett extraordinärt avskrivningsbehov anses föreligga (fångvårdsanstalter, sjukhus, forskningsinstitutioner och skolor). Grundavskrivning sker i det förra fallet med 25 % och i det senare med 50 %. Avskrivningen skall i båda fallen fullföljas genom en årlig avsättning till värdeminskningsskonto, beräknad till 1,25 %. För grundavskrivningen anvisas anslag på riksstatens driftbudget under huvudtiteln Avskrivning av nya kapitalinvesteringar. Medel till den årliga avsättningen till värdeminskningsskonto förs upp på fastighetsfondens stat. Den årliga avsättningen påbörjas först under andra budgetåret efter det byggnaden färdigställt.

Beträffande investeringar i radio- och televisionshus gäller enligt riksdagens beslut (prop. 1955: 146, SU 125, rskr 288) att dessa finansieras med licensmedel och att anläggningskostnaderna avskrivs omedelbart när de uppkommer. I investeringsstaten för statens allmänna fastighetsfond redovisas dessa medel regelmässigt som avskrivningsmedel inom fonden. Som framgår av vad som inledningsvis anförts har på staten för statens allmänna fastighetsfond för budgetåret 1970/71 ett belopp av 11,6 milj. kr. upptagits till avsättning till värdeminskningsskonto utgörande beräknade licensmedel för avskrivning av investeringar i radio- och televisionshus. Motsvarande belopp har tagits upp som inkomst på fonden under posten Diverse inkomster.

I enlighet med angivna grunder har riksrevisionsverket vid den slutliga beräkningen av årsavskrivningen för budgetåret 1969/70 tagit upp denna till 24 053 054 kr.

Till de fastställda årsavskrivningarna för detta budgetår bör läggas belopp-

pet av den årliga avskrivningen på färdiga byggnader som tillkommit under budgetåret 1968/69. I övrigt bör vid beräkningen hänsyn tas endast till de avskrivningsbelopp som faller bort på grund av slutförda årsavskrivningar. Riksrevisionsverket har beräknat avsättningsbeloppet för budgetåret 1970/71 till 42 776 000 kr. Fördelningen av detta belopp på de olika delfonderna framgår av bilagan. Jag har inget att erinra mot de sålunda beräknade beloppen.

### C. Hyres- och arrendeutgifter m. m.

#### C 2. Hyres- och arrendeutgifter m. m.: Kriminalvårdsstyrelsens delfond

1968/69 Utgift .....	676 292
1969/70 Anvisat .....	700 000
1970/71 Förslag .....	700 000

I enlighet med förslag av kriminalvårdsstyrelsen förordar jag, att under kriminalvårdsstyrelsens delfond till hyres- och arrendeutgifter m. m. beräknas 700 000 kr.

#### C 3. Hyres- och arrendeutgifter m. m.: Beskickningsfastigheternas delfond

1968/69 Utgift .....	14 180 766
1969/70 Anvisat .....	13 000 000
1970/71 Förslag .....	15 000 000

#### *Byggnadsstyrelsen*

Posten bör föras upp med 15 335 000 kr. Styrelsen har därvid beräknat bl. a. 2 200 000 kr. för nyanskaffning av lokaler, köp av bostadsrätter och täckande av hyreshöjningar samt 2 200 000 kr. för reparations- och underhållsarbeten m. m., vilka statsverket som hyresgäst har att bekosta. Medel för nyförhyrningar m. m. har beräknats bl. a. för lokaler i London, Prag, Mexico, Bagdad, Lissabon, Athen, Genève och Montreal.

#### *Departementschefen*

För hyres- och arrendeutgifter m. m. har jag beräknat 15 milj. kr. Jag har därvid räknat med högst 1,5 milj. kr. för nyanskaffning av lokaler m. m.

Jag förordar sålunda, att under beskickningsfastigheternas delfond till hyres- och arrendeutgifter m. m. beräknas 15 milj. kr.

#### C 4. Hyres- och arrendeutgifter m. m.: Karolinska sjukhusets delfond

1968/69 Utgift .....	1 481 472
1969/70 Anvisat .....	2 100 000
1970/71 Förslag .....	2 100 000

I enlighet med förslag av direktionen för karolinska sjukhuset förordar jag, att under karolinska sjukhusets delfond till hyres- och arrendeutgifter m. m. beräknas 2,1 milj. kr.

**C 5. Hyres- och arrendeutgifter m. m.: Akademiska sjukhusets delfond**

1968/69 Utgift . . . . .	0
1969/70 Anvisat . . . . .	1 000
1970/71 Förslag . . . . .	1 000

*Byggnadsstyrelsen*

Under delposten har medel tidigare beräknats för anskaffande av bostadsrättslägenheter för sjukhusets personal. Då dessa kostnader inte längre skall belasta fastighetsfondens stat anser styrelsen att ett formellt belopp på 1 000 kr. bör tas upp för eventuellt uppkommande behov av förhyrningar under nästa budgetår.

*Departementschefen*

Jag förordar i enlighet med byggnadsstyrelsens förslag, att under akademiska sjukhusets delfond till hyres- och arrendeutgifter m. m. beräknas ett formellt belopp av 1 000 kr.

**C 6. Hyres- och arrendeutgifter m. m.: Byggnadsstyrelsens delfond**

1968/69 Utgift . . . . .	139 497 516
1969/70 Anvisat . . . . .	133 486 000
1970/71 Förslag . . . . .	142 000 000

*Byggnadsstyrelsen*

Erforderligt belopp har beräknats till 142 milj. kr. Häri ingår uppskattade utgifter för ändrings- och inredningsarbeten i förhyrda lokaler och förvärv av bostadsrätter.

*Departementschefen*

Jag förordar i enlighet med byggnadsstyrelsens förslag, att under byggnadsstyrelsens delfond till hyres- och arrendeutgifter m. m. beräknas 142 milj. kr.

**C 7. Hyres- och arrendeutgifter m. m.: Generaltullstyrelsens delfond**

1968/69 Utgift . . . . .	6 574 111
1969/70 Anvisat . . . . .	6 000 000
1970/71 Förslag . . . . .	6 250 000

I enlighet med förslag av generaltullstyrelsen förordar jag, att under generaltullstyrelsens delfond till hyres- och arrendeutgifter m. m. beräknas 6 250 000 kr.



## Inkomster

### A. Ersättning för till statsmyndigheter upplåtna lokaler

Fr. o. m. innevarande budgetår bestrids lokalhyror från statsmyndigheternas förvaltningskostnadsanslag eller i förekommande fall från sakanslag. Hyrorerna skall, efter särskild debiteringsuppgift från fastighetsfondförvaltande myndighet, tillgodoföras den delfond av statens allmänna fastighetsfond från vilken motsvarande utgifter bestrids. För slottsbyggnadernas delfond erfordras dock att ett särskilt ersättningsanslag tas upp under sjunde huvudtiteln, vilket beror på att flertalet av de invärderade fastigheterna på denna delfond inte kan disponeras i sådan omfattning att hyresintäkterna svarar mot utgifterna. För lokaler som vissa enheter inom försvaret disponerar i fastigheter, som är invärderade på slottsbyggnadernas och byggnadsstyrelsens delfonder, har av redovisningstekniska skäl under fjärde huvudtiteln tagits upp ersättningsanslag till dessa delfonder på 17 000 kr. resp. 37 000 kr.

Vid beräkning av de lokalhyror och ersättningsanslag som på förut redovisat sätt skall tillgodoföras inkomstsidan på statens allmänna fastighetsfond, har tillämpats de beräkningsprinciper som hittills gällt för beräkning av ersättningsanslagen till fonden. Jag har tidigare vid behandling av vissa för flera huvudtitlar gemensamma frågor redovisat det förslag till nya hyresberäkningsprinciper som upprättats av byggnadsstyrelsen och som kan komma att tillämpas fr. o. m. budgetåret 1971/72. För det nu aktuella budgetåret innebär hittills gällande beräkningsprinciper i korthet att ersättningen till fastighetsfonden bestäms för samtliga delfonder utom slottsbyggnadernas och byggnadsstyrelsens delfonder på det sättet, att ett överskott erhålls som svarar mot 6 1/4 % ränta (statens normalränta för lån från utlåningsfonder för budgetåret 1969/70) på det statskapital som disponeras av resp. delfond. Kapitalbehållningarna och överskotten beräknas uppgå till följande belopp den 1 juli 1970.

	Kapital- behållning	Överskott
Kriminalvårdsstyrelsens delfond.....	117 798 233	7 360 000
Beskickningsfastigheternas delfond .....	62 050 419	3 880 000
Karolinska sjukhusets delfond.....	53 453 747	3 340 000
Akademiska sjukhusets delfond .....	33 842 924	2 115 000
Generaltullstyrelsens delfond .....	4 060 276	255 000

Vid beräkningen av kapitalbehållningarna har förutsatts, att de medel som är disponibla för budgetåret 1969/70 för investering i de olika delfonderna helt tas i anspråk före budgetårets utgång.

För slottsbyggnadernas delfond tas av redovisningstekniska skäl upp ett

formellt överskott av 1 000 kr. Som tidigare nämnts tas det belopp som behövs för att balansera nettoutgifterna för reparation och underhåll av delfondens byggnader upp som ersättningsanslag under fjärde och sjunde huvudtitlarna.

För byggnadsstyrelsens delfond beräknas ersättningen till fastighetsfonden med ledning av de kalkylerade hyresvärdena för de fastigheter som tillhör resp. förhyrs av delfonden. Beträffande förhyrda lokaler beräknas de belopp som årligen skall tillföras delfonden med ledning av hyresutgifterna för tiden den 1 april—den 31 mars.

Enligt nu föreliggande beräkningar kommer ersättningen för till statsmyndigheter upplåtna lokaler för nästa budgetår att uppgå till sammanlagt 394 278 000 kr.

Jag förordar, att delposten Ersättning för till statsmyndigheter upplåtna lokaler för budgetåret 1970/71 förs upp med 394 278 000 kr. med den fördelning på olika delfonder som framgår av bilagan.

#### **B. Hyror och arrenden för till enskilda upplåtna lokaler och markområden**

Förvaltningsmyndigheterna har för budgetåret 1970/71 beräknat denna inkomstpost efter samma grunder som för innevarande budgetår. I allmänhet har inkomsterna uppskattats till högre belopp än tidigare med hänsyn till genomförda eller planerade hyreshöjningar. Jag godtar i princip myndigheternas beräkningar och förordar, att delposten för budgetåret 1970/71 förs upp med 23 487 000 kr. med den fördelning på olika delfonder som framgår av bilagan.

#### **C. Diverse inkomster**

Under denna delpost godtar jag förvaltningsmyndigheternas förslag och förordar, att delposten förs upp med sammanlagt 12 831 000 kr. med den fördelning på olika delfonder som framgår av bilagan. Häri ingår 11,6 milj. kr. utgörande beräknade licensmedel för avskrivningar av investeringar i radio- och televisionshus.

#### **Hemställen**

Under åberopande av vad sålunda anförts hemställer jag, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att godkänna förslaget till stat för statens allmänna fastighetsfond för budgetåret 1970/71 (bilaga 21.1).

Vad föredraganden sålunda med instämmande av statsrådets övriga ledamöter hemställt bifaller Hans Maj:t Konungen.

Ur protokollet:  
*Britta Gyllensten*

## Bilaga 21. 1

**FÖRSLAG TILL  
STAT FÖR STATENS ALLMÄNNA FASTIGHETFOND  
FÖR BUDGETÅRET 1970/71**

**Inkomster***A. Ersättning för till statsmyndigheter upplåtna lokaler*

1. Slottsbyggnadernas	delfond	6 800 000	
2. Kriminalvårdsstyrelsens	»	17 479 000	
3. Beskickningsfastigheternas	»	24 591 000	
4. Karolinska sjukhusets	»	10 422 000	
5. Akademiska sjukhusets	»	6 067 000	
6. Byggnadsstyrelsens	»	322 497 000	
7. Generaltullstyrelsens	»	6 422 000	394 278 000

*B. Hyror och arrenden för till enskilda upplåtna lokaler och markområden*

1. Slottsbyggnadernas	delfond	700 000	
2. Kriminalvårdsstyrelsens	»	1 100 000	
3. Beskickningsfastigheternas	»	397 000	
4. Karolinska sjukhusets	»	2 000 000	
5. Akademiska sjukhusets	»	—	
6. Byggnadsstyrelsens	»	19 000 000	
7. Generaltullstyrelsens	»	290 000	23 487 000

*C. Diverse inkomster*

1. Slottsbyggnadernas	delfond	101 000	
2. Kriminalvårdsstyrelsens	»	1 000	
3. Beskickningsfastigheternas	»	1 000	
4. Karolinska sjukhusets	»	1 000	
5. Akademiska sjukhusets	»	646 000	
6. Byggnadsstyrelsens	»	12 080 000	
7. Generaltullstyrelsens	»	1 000	12 831 000
		Summa kr.	<b>430 596 000</b>

**Utgifter***A. Reparations- och underhållskostnader m. m.*

1. Slottsbyggnadernas	delfond	7 600 000	
2. Kriminalvårdsstyrelsens	»	7 892 000	
3. Beskickningsfastigheternas	»	5 690 000	
4. Karolinska sjukhusets	»	4 600 000	
5. Akademiska sjukhusets	»	1 913 000	
6. Byggnadsstyrelsens	»	56 800 000	
7. Generaltullstyrelsens	»	123 000	84 618 000

*B. Avsättning till värdeminskningsskonto*

2. Kriminalvårdsstyrelsens	delfond, förslagsvis	2 628 000	
3. Beskickningsfastigheternas	»	419 000	
4. Karolinska sjukhusets	»	2 383 000	
5. Akademiska sjukhusets	»	2 684 000	
6. Byggnadsstyrelsens	»	34 577 000	
7. Generaltullstyrelsens	»	85 000	42 776 000

*Statsverkspropositionen år 1970: Bil. 21*  
*Statens allmänna fastighetsfond*

*C. Hyres- och arrendeutgifter m. m.*

2. Kriminalvårdsstyrelsens	delfond, förslagsvis	.....	700 000	
3. Beskickningsfastigheternas	»	»	15 000 000	
4. Karolinska sjukhusets	»	»	2 100 000	
5. Akademiska sjukhusets	»	»	1 000	
6. Byggnadsstyrelsens	»	»	142 000 000	
7. Generaltullstyrelsens	»	»	6 250 000	166 051 000

*Överskott att tillföras riksstatens driftbudget*

1. Slottsbyggnadernas	delfond	.....	1 000	
2. Kriminalvårdsstyrelsens	»	.....	7 360 000	
3. Beskickningsfastigheternas	»	.....	3 880 000	
4. Karolinska sjukhusets	»	.....	3 340 000	
5. Akademiska sjukhusets	»	.....	2 115 000	
6. Byggnadsstyrelsens	»	.....	120 200 000	
7. Generaltullstyrelsens	»	.....	255 000	137 151 000
			Summa kr.	<b>430 596 000</b>

## BILAGA 22 TILL STATSVERKSPROPOSITIONEN 1970

# FÖRSVARETS FASTIGHETSFOND

---

*Utdrag av protokollet över försvarsärenden hållet inför Hans  
Maj:t Konungen i statsrådet på Stockholms slott den  
2 januari 1970.*

### Närvarande:

Statsministern PALME, ministern för utrikes ärendena NILSSON, statsråden STRÄNG, ANDERSSON, LANGE, HOLMQVIST, ASPLING, SVEN-ERIC NILSSON, LUNDEVIST, GEIJER, MYRDAL, ODHNOFF, WICKMAN, MOBERG, BENGTSSON, NORLING, LÖFBERG, LIDBOM, CARLSSON.

Chefen för försvarsdepartementet, statsrådet Andersson, anmäler efter gemensam beredning med statsrådets övriga ledamöter förslag till stat för försvarets fastighetsfond för budgetåret 1970/71 och anför.

### Översikt av fastighetsfondens ställning m. m.

Försvarets fastighetsfond är en kapitalfond för redovisning av byggnader, anläggningar och mark som disponeras för militära ändamål. Fonden omfattar övnings- och skjutfält, kasern- och befästningsanläggningar, flygfält, förråd m. m. Försvarets fastighetsfond är uppdelad på tre delfonder, nämligen kasernbyggnaders delfond, befästningars delfond och försvarets forskningsanstalts delfond.

Försvarets fastighetsfonds inkomster och utgifter liksom dess kapitalbehållning redovisas i rikshuvudboken. Inkomst- och utgiftsstat för fonden fastställs årligen av Kungl. Maj:t och riksdagen. Fonden är konstruerad som en produktiv fond, vars överskott i princip är beräknat så att det svarar mot statens förräntningskrav på det investerade nettokapitalet. Överskottet redovisas under särskild titel på riksstatens inkomstsida. Det inkomstillskott som behövs för balans i staten erhålls — förutom av hyresinkomster för lokalupplåtelse till myndigheter och enskilda m. fl. inkomster — genom ersättningsanslag till vederbörande delfond för upplåtta lokaler.

Av riksrevisionsverkets utdrag ur rikshuvudboken för budgetåret 1968/69 framgår att fondens ställning den 30 juni 1969 var följande (milj. kr.).

1 — Bihang till riksdagens protokoll 1970. 1 saml. Nr 1. Bil. 22

	Kasern- byggnaders delfond	Befäst- ningars delfond	Försvarets forsknings- anstalts delfond	Summa
<i>Tillgångar:</i>				
Markvärde.....	325,5	21,8	4,9	352,2
Byggnadsvärde.....	1 750,5	2 789,4	75,6	4 615,5
Fordringar hos andra fonder.....	35,5	20,7	1,7	57,9
Övriga fordringar.....	240,0	0,7	—	240,7
Summa tillgångar	<b>2 351,5</b>	<b>2 832,6</b>	<b>82,2</b>	<b>5 266,3</b>
<i>Skulder:</i>				
Värdeminskningsskonto.....	1 258,9	2 585,0	44,5	3 888,4
Diverse medel.....	35,5	20,7	1,7	57,9
Summa skulder	<b>1 294,4</b>	<b>2 605,7</b>	<b>46,2</b>	<b>3 946,3</b>
Kapitalbehållning.....	<b>1 057,1</b>	<b>226,9</b>	<b>36,0</b>	<b>1 320,0</b>

I förhållande till fondens ställning den 1 juli 1968 innebär de redovisade siffrorna en ökning av mark- och byggnadsvärdena (brutto) med 191,1 milj. kr. Nettoökningen av fondens kapital under budgetåret uppgår till 23,2 milj. kr.

Den för budgetåret 1969/70 fastställda staten för fastighetsfonden balanserade på 319,2 milj. kr. Inkomsterna beräknades till detta belopp samt utgifterna och överskottet till resp. 236 och 83,2 milj. kr. Utfallet av staten för budgetåret 1968/69 framgår av en sammanställning som finns intagen i riksrevisionsverkets budgetredovisning (s. 120). Enligt denna har fondens överskott — beräknat efter en räntesats av 6 % — uppgått till 79 milj. kr. som har tillförts driftbudgeten.

Fortifikationsförvaltningen och byggnadsstyrelsen har avgett förslag till stat för försvarets fastighetsfond för budgetåret 1970/71. Överbefälhavaren och riksrevisionsverket har yttrat sig över förslagen.

#### Förslag till stat för försvarets fastighetsfond för budgetåret 1970/71

Staten för försvarets fastighetsfond skall enligt beslut av 1948 års riksdag ta upp följande titlar, nämligen på *inkomstsidan* A. Ersättning för till statsmyndigheter upplåtna lokaler, B. Hyror och arrenden för till enskilda upplåtna lokaler och markområden, C. Inkomster av övnings- och skjutfält och D. Diverse inkomster samt på *utgiftssidan* A. Reparations- och underhållskostnader m. m., B. Avsättning till värdeminskningsskonto och C. Hyres- och arrendeutgifter m. m. för av fonden förhyrda lokaler och arrenderade markområden samt *överskott att tillföras riksstatens driftbudget*. Inkomsterna resp. utgifterna under de angivna titlarna skall tas upp särskilt för de olika delfonderna.

Det förslag till stat för försvarets fastighetsfond som läggs fram i det följande torde såsom *bilaga* få fogas till statsrådsprotokollet i detta ärende. Förslaget slutar på ett belopp av 335 732 000 kr., vilket innebär en ökning av

omslutningen med 16 549 000 kr. Detta beror på en ökning av utgifterna och överskottet. Reparations- och underhållskostnaderna förutses öka med 10 055 000 kr. och avsättningen till värdeminskningsskontot med 1 152 000 kr. Hyres- och arrendeutgifterna förutses minska med 1 264 000 kr. Överskottet beräknas fr. o. m. budgetåret 1966/67 efter normalräntan för lån från statens utlåningsfonder, vilken för närvarande uppgår till 6,25 %. Överskottet beräknas öka med 6 606 000 kr. I fråga om inkomsterna utom ersättningsanslagen och hyresinkomsterna från myndigheter m. fl. förutses en minskning med 785 000 kr. Det belopp som behövs för balans i staten uppgår till 306 912 000 kr. Härav tillskjuts 19 697 000 kr. av vissa myndigheter m. fl. som ersättning för disponerade lokaler, vilket innebär en ökning med 2,4 milj. kr. Återstoden, 287 215 000 kr., täcks av ersättningsanslag. Dessa ökar med 14 934 000 kr.

Vid beräkningen av de olika posterna tar jag först upp fondens utgifter till behandling.

### Utgifter

#### A. Reparations- och underhållskostnader m. m.

Beträffande byggnader m. m. som redovisas på *kasernbyggnaders delfond* och *försvarets forskningsanstalts delfond* beräknas medelsbehovet för reparation och underhåll, med i det följande angivna undantag, i enlighet med de principer som har angetts i prop. 1945:180. I överensstämmelse härmed beräknas medelsbehovet för reparationer och underhåll till viss procent av den faktiska byggnadskostnaden för varje särskild fastighet, omräknad till 1935 års prisnivå. Byggnadsbeståndet delas därvid upp i tre grupper. Den första gruppen — äldre byggnader — omfattar byggnader, som har färdigställts före den 1 juli 1938. Dessa byggnader redovisas i fastighetsfonden på grundval av särskild värdering. Den andra och den tredje gruppen — nyare byggnader — omfattar byggnader, som har färdigställts efter nyssnämnda datum och som har varit i bruk längre resp. kortare tid än nio år. Nyare byggnader redovisas med sitt anskaffningsvärde. Underhållsmedel beräknas första gången för andra budgetåret efter det budgetår, under vilket byggnaden har färdigställts. För byggnader som tillhör första gruppen skall enligt beslut av 1961 års riksdag (jfr prop. 1961:59 s. 17) fr. o. m. budgetåret 1962/63 tillämpas en grundunderhållskvot av 1,2 % vid 1935 års underhållskostnadsnivå. Underhållskvoten vid sagda prisnivå utgör i andra och tredje grupperna 0,8 resp. 0,4 %. Omräknade till 1969 års prisnivå med hjälp av byggnadsstyrelsens underhållskostnadsindex (basår 1963), som den 1 april 1969 har fastställts till 133,2, utgör underhållskvoterna i första gruppen 6,88 % samt i andra och tredje grupperna 4,58 resp. 2,29 %. — Utöver de procentuellt beräknade underhållsmedlen anvisas särskilda medel för arbeten av större omfattning (iståndsättningsarbeten) samt för skatter och underhåll av enskilda vägar.

#### 4 Statsverkspropositionen år 1970: Bil. 22: Försvarsdepartementet

Från den procentuella beräkningsmetoden undantas övnings- och skjutfälten i enlighet med vad som har anförts i prop. 1948: 157. Underhållsmedel för dessa skall fastställas efter uppskattning för varje särskilt budgetår och medel för ändamålet anvisas på särskild delpost. Enligt prop. 1948: 157 skall även underhållet av marinens hamnanläggningar m. m. bestämmas efter uppskattning för varje särskilt budgetår och medel för ändamålet anvisas på särskild delpost. Under sistnämnda delpost har under en följd av år tagits upp ca 1 milj. kr. Det har visat sig att en tillämpning av de generella reglerna för beräkning av medel för reparation och underhåll skulle ha gett i stort sett samma resultat. Sålunda skulle t. ex. för budgetåret 1968/69 skillnaden mellan det belopp som den särskilda individuella behovsprövningen resulterat i och det belopp, som skulle ha blivit resultatet om de generella beräkningsreglerna hade tillämpats, stanna vid ca 15 000 kr. Budgetåret 1968/69 var ett normalt år i fråga om kostnaderna för reparation och underhåll av marinens hamnanläggningar.

Enligt fortifikationsförvaltningen är fördelarna med en i möjligaste mån likformig beräkningsmetod för alla byggnader och anläggningar som är redovisade i byggnadsregistret uppenbara, inte minst av datatekniska skäl. Någon anledning att särbehandla marinens hamnanläggningar m. m. synes enligt förvaltningen inte längre föreligga. Förvaltningen föreslår att underhållsmedel för marinens hamnanläggningar m. m. i fortsättningen räknas fram enligt de tidigare relaterade generella reglerna för beräkning av medel för reparation och underhåll och tas upp under delposten Löpande reparation och underhåll av byggnader m. m.

För objekt som redovisas på *befästningars delfond* utom flygfälten, för vilka särskilda regler gäller, skall beräkningen av underhållskostnaderna enligt prop. 1948: 157 ske i relation till anläggningsvärdet. Därvid skall en underhållskvot på anläggningsvärdet den 1 juli 1946 tillämpas. Enligt riksdagens beslut i anledning av prop. 1951: 88 är underhållskvoten 0,6 % vid 1946 års prisnivå. Denna procentsats räknas för varje år om till gällande prisnivå med hjälp av byggnadsstyrelsens underhållskostnadsindex. Underhållskvoten utgör för år 1969 2,12 %. För istandsättning av befästningar samt underhåll av vägar m. m. anvisas dessutom särskilda medel.

I enlighet med vad som har anförts i prop. 1960: 1 (bil. 22) skall underhållskostnaderna för flygfälten beräknas i viss relation till anläggningsvärdet. För flygfälten med rullbanor och andra anordningar som är omedelbart avsedda för flygverksamheten skall därvid tillämpas en underhållskvot av 1,2 % av anläggningsvärdet den 1 juli 1946. Underhållskvoten räknas om till gällande prisnivå med hjälp av fortifikationsförvaltningens flygfältsindex. Underhållskvoten utgör för år 1969 3,148 %. För underhåll av flygfält m. m. anvisas dessutom särskilda medel.

Vid beräkningen av de procentberäknade underhållskostnaderna för nästa budgetår har myndigheterna utgått från de byggnadsvärden som



fanns redovisade på delfonderna den 30 juni 1969.

*Kasernbyggnaders delfond.* Av sammanställningen framgår de för budgetåret 1969/70 beräknade reparations- och underhållskostnaderna för kasernbyggnaders delfond samt motsvarande kostnader för budgetåret 1970/71 enligt fortifikationsförvaltningens förslag och enligt mitt förslag.

	Budgetåret 1969/70	Budgetåret 1970/71	
		Fortifikations- förvaltningen	Departements- chefen
a) Löpande reparation och underhåll av byggnader m. m.	44 074 000	45 335 000	45 335 000
b) Löpande reparation och underhåll av hamnanläggningar m. m. ....	1 000 000	—	—
c) Underhåll och iståndsättning av övnings- och skjutfält m. m. ....	10 500 000	11 300 000	11 300 000
d) Iståndsättning av byggnader m. m. ....	65 430 000	70 250 000	74 435 000
e) Skatter.....	1 300 000	1 000 000	1 000 000
f) Underhåll av enskilda vägar	590 000	590 000	590 000
	<b>122 894 000</b>	<b>128 475 000</b>	<b>132 660 000</b>

a) Fortifikationsförvaltningen beräknar medelsbehovet under delposten *Löpande reparation och underhåll av byggnader m. m.* enligt följande.

Hur den procentberäknade delen av delposten beräknats framgår av följande sammanställning.

	Byggnadsvärde reducerat till 1935 års prisnivå	Indexkorrigerad underhållsprocent	Reparations- medel kr.
Äldre byggnader.....	341 451 225	6,88	23 491 844
Nyare byggnader över 9 år ..	421 057 154	4,58	19 284 418
Nyare byggnader under 9 år.	91 409 782	2,29	2 093 284
			<b>44 869 546</b>

Vissa byggnader vid Sörentorp (I 1), Skeppsholmen m. m. och Strömsholm (f. d. RS) beräknas per den 30 juni 1970 bli överförda till byggnadsstyrelsens resp. domänverkets förvaltning. Behovet av reparations- och underhållsmedel för dessa byggnader beräknas till (350 000 + 300 000 + 85 000) 735 000 kr. Detta belopp redovisas i statförslag för de delfonder byggnaderna kommer att tillhöra fr. o. m. den 30 juni 1970. Medelsbehovet under förevarande delpost bör därför minskas med 735 000 kr.

Vid armén finns för närvarande ca 2 400 baracker, som har anskaffats under beredskapstiden. Dessa är i allmänhet inte i så gott skick att de enligt fortifikationsförvaltningens mening bör värderas in i fastighetsfonden. Detsamma gäller ett antal baracker vid flygfälten. På grund av lokalbrist be-

1\* — Bihang till riksdagens protokoll 1970. 1 saml. Nr 1. Bil. 22

hövs de emellertid tills vidare för förläggings- och förrådsändamål m. m. För underhåll av barackerna beräknar förvaltningen ett oförändrat medelsbehov av 600 000 kr.

För underhåll av vissa bostadsbyggnader på Järvafältet, som inte är invärderade i fastighetsfonden, beräknar fortifikationsförvaltningen ett oförändrat medelsbehov av 100 000 kr.

På vissa nyanskaffade övningsområden finns ett stort antal byggnader, som ännu inte har kunnat värderas in i fastighetsfonden. För oundgängligen nödvändigt yttre underhåll av dessa byggnader föreslår fortifikationsförvaltningen att oförändrat 500 000 kr. beräknas.

Förvaltningen beräknar alltså medelsbehovet för löpande reparation och underhåll av byggnader m. m. till (44 869 546 — 735 000 + 600 000 + 100 000 + 500 000) avrundat 45 335 000 kr.

b) Under delposten *Löpande reparation och underhåll av hamnanläggningar* beräknar förvaltningen inte något medelsbehov för nästa budgetår.

c) Utgifterna under delposten *Underhåll och iståndsättning av övnings- och skjutfält m. m.* beräknas till 11,3 milj. kr. eller 800 000 kr. mer än för innevarande budgetår. Av beloppet avses 4,9 milj. kr. för underhåll av övningsfält m. m. och 6,4 milj. kr. för iståndsättningsarbeten vid övnings- och skjutfält m. m. Av de begärda medlen för iståndsättningsarbeten avses 200 000 kr. för fortsatt anskaffning av maskinell utrustning för skogsbruk, vägunderhåll och markvård, 3,2 milj. kr. för iståndsättning av vägar enligt en av chefen för armén i samråd med förvaltningen utarbetad vägplan, 400 000 kr. för andra etappen av arbetena på I 11:s nya skjutfält vid Kosta, 400 000 kr. för andra etappen av arbetena på I 13:s utvidgade övningsfält vid Falun, 100 000 kr. för andra etappen av vägarbetena på I 17:s område vid Fossum, 400 000 kr. för andra etappen av arbetena vid I 20:s utvidgade övningsfält vid Umeå, 200 000 kr. för arbeten på P 4:s utvidgade skjutfält vid Kråk, 500 000 kr. för arbeten på marinens övningsfält, 250 000 kr. för arbeten på flygvapnets målplatser och på robotfälten vid Nausta samt 750 000 kr. för vissa dräneringsarbeten på äldre fält m. m.

d) Under delposten *Iståndsättning av byggnader m. m.* beräknas medelsbehovet till 70 250 000 kr. eller 4 820 000 kr. mer än för innevarande budgetår. Beloppet avses för följande ändamål. Kostnaderna anges i prisläget den 1 februari 1969 om inte annat sägs.

## Armén

### Objekt för materiel

1.1	I 2. Ombyggnad av förråd nr 71 till CUT m. m. (totalkostnad 640 000 kr.)	160 000
1.2	P 2. Ombyggnad av förråd nr 18 till CUT	520 000
1.3	P 7. Ombyggnad av förråd nr 82 och 84 i Revingehed till CUT/CÖF	430 000

1.4	A 9. Ombyggnad av garage nr 34 och 35 till CUT/ CÖF .....	710 000	
1.5	Ing 2. Ombyggnad av förråd nr 39 till CUI (total- kostnad 960 000 kr.) .....	460 000	
1.6	Flera förband. Iståndsättning av byggnader till krigsförråd där kostnaderna i varje särskilt fall inte beräknas överstiga 300 000 kr. ....	500 000	
<i>Objekt för personal</i>			
1.7	I 12. Ombyggnad för underofficersmäss och mar- ketenteri i byggnad nr 6 .....	350 000	
1.8	K 1. Ombyggnad av matinrättning nr 3 .....	815 000	
1.9	A 4. Ombyggnad till stabslokaler för fo 22 i bygg- nad nr 38 .....	670 000	
1.10	S 2. Ombyggnad för underofficers- och underbe- fälsmässar i byggnad nr 202. ....	400 000	
1.11	Flera förband. Kasernrenoveringar. ....	22 000 000	27 015 000
<b>Marinen</b>			
<i>Objekt för personal</i>			
2.1	ÖrlB S. Ombyggnad för läkarmottagning i stabsbyggnad nr 601 .....	930 000	
2.2	Flera förband. Kasernrenoveringar. ....	5 000 000	5 930 000
<b>Flygvapnet</b>			
<i>Objekt för personal</i>			
3.1	Flera förband. Kasernrenoveringar. ....	3 000 000	3 000 000
<b>Övriga ändamål</b>			
4.1	Merkostnader för av Kungl. Maj:t tidigare beslu- tade objekt. ....	1 000	
4.2	Mindre iståndsättningsarbeten av byggnader och utbildningsanordningar, för vilka kostnaderna i varje särskilt fall inte beräknas överstiga 300 000 kr. ....	15 804 000	
4.3	Vissa tekniska försörjningsanordningar. ....	17 500 000	
4.4	Åtgärder för att stärka inbrottskyddet vid krigs- maktens vapenförråd, där kostnaden i varje sär- skilt fall inte beräknas överstiga 300 000 kr. ....	1 000 000	34 305 000
			<b>70 250 000</b>

Beträffande motiven för de olika förslagen framgår av handlingarna följande.

1.1. Behovet av ombyggnad av byggnad nr 71 vid I 2 till centralt ut- och avrustningsförråd för tygmateriel har tidigare anmälts för riksdagen i prop. 1969: 1 (bil. 22 s. 8). Kostnaden angavs därvid till 740 000 kr. enligt prisläget den 1 april 1968. Genom beslut den 14 november 1969 uppdrog Kungl. Maj:t åt förvaltningen att utföra ombyggnaden inom en kostnadsram av 640 000 kr. Av kostnaden avses 480 000 kr. bestridas av medel som

står till förvaltningens förfogande under innevarande budgetår. För att slutföra arbetena behövs 160 000 kr. under nästa budgetår.

1.2. Det centrala ut- och avrustningsförrådet för tygmateriel vid P 2 har sedan ett antal år sin vård del inrymd i det tidigare varmgaraget nr 18. För att få möjligheter att hantera och vårda materielen på ett rationellt sätt och för att åstadkomma erforderliga personalutrymmen behöver förrådet byggas om. Kungl. Maj:t har den 14 november 1969 uppdragit åt fortifikationsförvaltningen att projektera ombyggnaden. Kostnaderna har uppskattats till 520 000 kr. Beloppet behövs nästa budgetår.

1.3. Det centrala ut- och avrustningsförrådet för tygmateriel vid P 7 är inrymt i byggnad nr 84 medan det centrala övningsmaterieförrådet är inrymt i byggnaderna nr 14 och 82. För att få möjligheter att vårda och hantera materielen på ett rationellt sätt erfordras att all övningsmateriel förs över till byggnad nr 82, att byggnaderna byggs om och att de binds samman genom att en gång byggs mellan dem. Kungl. Maj:t har den 14 november 1969 gett projekteringsuppdrag för ombyggnaderna. Kostnaderna har uppskattats till 430 000 kr. Beloppet behövs nästa budgetår.

1.4. Det centrala ut- och avrustningsförrådet för tygmateriel och det centrala övningsmaterieförrådet vid A 9 är huvudsakligen inrymda i varmgaragen nr 34 och 35. För att få möjligheter att vårda och hantera materielen på ett rationellt sätt erfordras att byggnaderna byggs om och att en viss om-disponering av förrådslokalerna görs så att alla uppvärmda utrymmen läggs i byggnaderna nr 34 och 35 medan utrymmen för kallförråd inryms i pjäs-förråd nr 46. Kungl. Maj:t har den 14 november 1969 gett projekteringsuppdrag för ombyggnaderna. Kostnaderna har uppskattats till 710 000 kr. Beloppet behövs nästa budgetår.

1.5. Behovet av ombyggnad av förråd nr 39 vid Ing 2 till centralt ut- och avrustningsförråd för intendenturmateriel har tidigare anmälts för riksdagen i prop. 1969: 1 (bil. 22 s. 9). Kostnaderna angavs därvid till 1 065 000 kr. enligt prisläget den 1 april 1968. Kungl. Maj:t har den 14 november 1969 uppdragit åt fortifikationsförvaltningen att utföra ombyggnaden inom en kostnadsram av 960 000 kr. Av kostnaden avses 500 000 kr. bestridas av medel som står till förvaltningens förfogande under innevarande budgetår. För att slutföra arbetena behövs 460 000 kr. under nästa budgetår.

1.7. Underofficersmässen och marketenteriet vid I 12 är inrymda i mässbyggnad nr 6. Marketenteriet förfogar över bottenvåningen och halva utrymmet i första våningen, medan underofficersmässen disponerar återstoden av utrymmet på första våningen. I andra våningen, vars yta endast är hälften så stor som ytan på de andra våningsplanen, finns lokaler för mässbetjäningen. Dessa lokaler kan numera disponeras för annat ändamål. Utrymmena för underofficersmässen är för små. Dessutom är lokalerna för både underofficersmässen och marketenteriet så nedslitna att de måste renoveras. Kungl. Maj:t har den 5 december 1969 gett projekteringsupp-

drag för ombyggnaden. Kostnaderna har uppskattats till 350 000 kr. Beloppet behövs nästa budgetår.

1.9. Staben för fo 22 är nu inrymd i byggnad nr 151 i Östersunds centrum. Lokalerna är för små och inte rationellt utformade. Chefen för armén har föreslagit att försvarsområdesstaben flyttas till byggnad nr 38 inom A 4:s område där det är möjligt att inreda tillräckligt stora och ändamålsenliga utrymmen för staben. En sådan flyttning medför fördelar i form av tillgång till mässar m. m. samt möjligheter till samordning av bevakning, transporter etc. Byggnad nr 38 har tidigare använts som tygförråd och tygverkstad, främst för handeldvapen, samt för bostäder. Byggnaden saknar centralvärme. Den har under de senaste åren varit i bruk endast tillfälligt. Kungl. Maj:t har den 14 november 1969 uppdragit åt fortifikationsförvaltningen att projektera ombyggnaden. Kostnaderna har uppskattats till 670 000 kr. enligt prisläget den 1 april 1969. Beloppet behövs nästa budgetår.

1.10. Underbefälsmässen vid S 2, som är inrymd i Slutvärnet nr 1, har för små lokaler och saknar väsentliga utrymmen. Underofficersmässen, som är belägen i byggnad nr 202, har onödigt stor rumsyta men saknar tillgång till diskrum och personalrum. Marketenteriet, som är beläget invid den nuvarande underbefälsmässen, är för litet. Genom att flytta över underbefälsmässen till byggnad nr 202 kan en rationell lösning för de tre nämnda funktionerna ernås. Detta kräver en ombyggnad av byggnad nr 202. Kungl. Maj:t har den 28 november 1969 uppdragit åt fortifikationsförvaltningen att projektera ombyggnaden. Kostnaderna har uppskattats till 400 000 kr. enligt prisläget den 1 april 1969. Beloppet behövs nästa budgetår.

1.11, 2.2, 3.1. Renoveringar av 20 kaserner pågår, nämligen vid I 11 (två kaserner), I 12, I 20, P 10, A 6, A 9 (fem kaserner), Lv 6, T 2 (två kaserner), T 4 (två kaserner), KA 4, ÖrlB S, F 6 och F 11. Med hänsyn till projekteringsläget beräknas vidare under budgetåret ytterligare ca 22 av följande planerade kasernrenoveringar kunna påbörjas, nämligen vid I 15, I 16, K 3, P 10 (två kaserner), Lv 7 (fyra kaserner), AUS (två kaserner), KA 3, F 5, F 15 (fyra kaserner) och F 21 (fem kaserner). Projektering av kasernrenoveringar pågår eller beräknas kunna påbörjas i sådan tid att renoveringar, om projekteringskapaciteten vidmakthålls, under nästa budgetår kan börja vid huvudparten av följande nio förband, nämligen I 17, I 19, P 6 (två kaserner), P 18, A 4, S 2, T 3, F 10, F 13 (fyra kaserner). För kasernrenoveringar inom armén föreslås 22 milj. kr.

2.1. Läkarmottagningen för ÖrlB S är f. n. inrymd i kasern nr 604 som nu håller på att byggas om. Läkarmottagningens lokaler skall därvid enligt Kungl. Maj:ts beslut den 23 mars 1968 tas i anspråk för befälsrum och förläggingsutrymmen m. m. Genom beslut den 30 oktober 1969 uppdrog Kungl. Maj:t åt fortifikationsförvaltningen att utföra ombyggnad av lokalerna i stabbyggnad nr 601 för läkarmottagning inom en kostnadsram av 930 000 kr. enligt prisläget den 1 april 1969. Fortifikationsförvaltningen har bemyn-

digats att förskottsvis disponera medel, som står till förvaltningens förfogande under denna delpost för att genomföra ombyggnaden. För att täcka det förskotterade beloppet erfordras 930 000 kr. för nästa budgetår.

2.2. För kasernrenoveringar inom marinen föreslås 5 milj. kr. Under punkten 1.11 har en närmare redogörelse lämnats för läget när det gäller kasernrenoveringar.

3.1. För kasernrenoveringar inom flygvapnet föreslås 3 milj. kr. Under punkten 1.11 har en närmare redogörelse lämnats för läget när det gäller kasernrenoveringar.

4.1. Förvaltningen räknar med att besparingar som beräknas uppstå för objekt, som Kungl. Maj:t tidigare har beslutat, i huvudsak skall täcka uppkommande merkostnader för andra sådana objekt och tar därför endast upp 1 000 kr. för ändamålet.

4.2. För mindre iståndsättningsarbeten föreslås 15 804 000 kr., vilket är 5,4 milj. kr. mer än för innevarande budgetår. Av det föreslagna beloppet hänför sig 250 000 kr. till iståndsättning av vissa utbildningsanordningar för armén. Anledningen till det ökade medelsbehovet är bl. a. att organisationsförändringar m. m. medför krav på omdisponering, anpassning och ändrat utnyttjande av befintliga lokaler, ändring av värme- och ventilationssystem samt elektriska installationer m. m. För att beslutade omorganisationer m. m. skall få avsedd effekt inom rimlig tid måste medel för erforderliga ombyggnads- och inredningsarbeten stå till förfogande. För marinen tas i dispositionsplanen inte upp något objekt med en kostnad som beräknas överstiga 300 000 kr. För flygvapnet tas inte heller något sådant objekt upp. Skälet härtill är i första hand att ett flertal objekt med en kostnad som inte beräknas överstiga 300 000 kr. avses komma till utförande under nästa budgetår.

4.3. Medlen under denna post avses för bl. a. modernisering och förnyelse av installationer och anläggningar för värme- och elförsörjning, iståndsättning av äldre vägar och planer samt utbyte eller komplettering av vattenlednings- och avloppsnät.

4.4. Här upptagna medel är avsedda för fortsatt anskaffning av vapenkassuner, förstärkningsarbeten i befintliga förråd m. m. som redovisas i kasernbyggnaders delfond.

e) För *skatter* beräknas 1 milj. kr. eller 300 000 kr. mindre än för innevarande budgetår.

f) För *underhåll av enskilda vägar* föreslår fortifikationsförvaltningen oförändrat 590 000 kr.

*Befästningars delfond.* Av följande sammanställning framgår dels de för innevarande budgetår beräknade kostnaderna för reparationer och underhåll m. m. av befästningar, dels fortifikationsförvaltningens och mitt förslag för nästa budgetår.

	Budgetåret 1969/70	Budgetåret 1970/71	
		Fortifikationsförvaltningen	Departementschefen
a) Löpande reparation och underhåll av befästningar m. m. ....	29 505 000	30 700 000	30 700 000
b) Iståndsättning av befästningar m. m. ....	14 300 000	15 150 000	13 150 000
c) Underhåll av jordbruks- och skogsfastigheter m. m. ....	60 000	50 000	50 000
d) Skatter. ....	100 000	100 000	100 000
e) Underhåll av enskilda vägar	850 000	850 000	850 000
f) Underhåll av flygfält m. m.	10 056 000	10 606 000	10 606 000
g) Underhåll av reservvägbanor. ....	800 000	500 000	500 000
h) Iståndsättning av flygfält. .	1 000 000	1 000 000	1 000 000
	<b>56 671 000</b>	<b>58 956 000</b>	<b>56 956 000</b>

a) Kostnaderna för *löpande reparation och underhåll av befästningar m. m.* beräknar fortifikationsförvaltningen enligt i det föregående angivna grunder till (2,12 % × 1 446 122 477) avrundat 30,7 milj. kr.

b) För *iståndsättning av befästningar m. m.* beräknas för nästa budgetår 15 150 000 kr. eller 850 000 kr. mer än för innevarande budgetår. Det föreslagna beloppet avser följande objekt. Kostnaderna anges i prisläget den 1 februari 1969 om inte annat sägs.

**Gemensamma ändamål**

1.1 Gemensam stabsplats (totalkostnad 2,9 milj. kr.)	900 000	
1.2 Gemensam stabsplats (totalkostnad 3,9 milj. kr.)	2 000 000	
1.3 Smärre åtgärder vid drivmedelsanläggningar, för vilka kostnaderna i varje särskilt fall inte beräknas överstiga 300 000 kr. ....	1 000 000	
1.4 Övriga objekt, för vilka kostnaderna i varje särskilt fall inte beräknas överstiga 300 000 kr. ....	3 575 000	7 475 000

**Armén**

2.1 Smärre objekt. ....	200 000	200 000
-------------------------	---------	---------

**Marinen**

3.1 Stabsplats (totalkostnad 1,1 milj. kr.) ....	100 000	
3.2 Kustartilleribatteri (totalkostnad 1 525 000 kr.) ..	525 000	
3.3 Kustartilleribatteri (totalkostnad 1,2 milj. kr.) ...	400 000	
3.4 Smärre åtgärder vid drivmedelsanläggningar, för vilka kostnaderna i varje särskilt fall inte beräknas överstiga 300 000 kr. ....	300 000	
3.5 Övriga objekt, för vilka kostnaderna i varje särskilt fall inte beräknas överstiga 300 000 kr. ....	2 700 000	4 025 000

## 12 Statsverkspropositionen år 1970: Bil. 22: Försvarsdepartementet

### Flygvapnet

4.1 Berghangar (totalkostnad 2 milj. kr.) .....	800 000	
4.2 Smärre objekt.....	700 000	1 500 000

### Övriga ändamål

5.1 Mindre iståndsättningsarbeten, för vilka kostnaderna i varje särskilt fall inte beräknas överstiga 300 000 kr. ....	1 650 000	
5.2 Merkostnader för av Kungl. Maj:t tidigare beslutade objekt.....	300 000	1 950 000
		<b>15 150 000</b>

Beträffande de olika objekten framgår följande av handlingarna i ärendet.

1.1. Behovet av ombyggnad av stabsplatsen har senast anmälts för riksdagen i prop. 1969: 1 (bil. 22 s. 12 p. 1.2). Kostnaderna beräknas nu till 2,9 milj. kr. Kungl. Maj:t har den 19 september 1969 uppdragit åt fortifikationsförvaltningen att utföra arbetena. För innevarande budgetår disponerar förvaltningen 2 milj. kr. för ändamålet. För nästa budgetår behövs 900 000 kr.

1.3. För fortsatta arbeten med förbättringar av säkerheten och driften vid drivmedelsanläggningar behövs nästa budgetår 1 milj. kr. Kostnaderna för dessa åtgärder beräknas var för sig inte komma att överstiga 300 000 kr.

1.4. För smärre iståndsättningsarbeten i gemensamma anläggningar beräknas för nästa budgetår ett medelsbehov av 3 575 000 kr. Kostnaderna beräknas inte komma att överstiga 300 000 kr. i varje särskilt fall.

2.1. För smärre iståndsättningsarbeten vid armén, bl. a. förbättring av avfuktningsanordningar i vissa ammunitionsförråd, beräknas för nästa budgetår ett medelsbehov av 200 000 kr.

3.1. Behovet av iståndsättningsarbeten i befintliga förråd för att anordna en skyddad stabsplats har senast anmälts för riksdagen i prop. 1969: 1 (bil. 22 s. 12 p. 3.1). Kungl. Maj:t har den 19 december 1969 uppdragit åt fortifikationsförvaltningen att utföra arbetena. Kostnaderna beräknas nu till 1,1 milj. kr. För innevarande budgetår disponerar förvaltningen 1 milj. kr. för att påbörja arbetena. För nästa budgetår behövs 100 000 kr.

3.2. Behovet av ombyggnad av detta kustartilleribatteri har senast anmälts för riksdagen i prop. 1969: 1 (bil. 22 s. 12 p. 3.3). Kungl. Maj:t har den 13 december 1968 uppdragit åt fortifikationsförvaltningen att utföra projektering av ombyggnaden. Fortifikationsförvaltningen har den 10 december 1969 redovisat huvudhandlingar avseende ombyggnaden. Kostnaderna beräknas till 1 525 000 kr. Förvaltningen disponerar för innevarande



budgetår 1 milj. kr. för att påbörja arbetena. För nästa budgetår behövs 525 000 kr.

3.3. Behovet av ombyggnad av kustartilleribatteriet har senast anmälts för riksdagen i prop. 1969:1 (bil. 22 s. 12 p. 3.4). Kungl. Maj:t har den 11 oktober 1968 uppdragit åt fortifikationsförvaltningen att utföra projektering av ombyggnaden. Fortifikationsförvaltningen har den 19 november 1969 redovisat huvudhandlingar för ombyggnaden. Kostnaderna beräknas till 1,2 milj. kr. Förvaltningen disponerar för innevarande budgetår 700 000 kr. för att påbörja arbetena. För nästa budgetår behövs 400 000 kr. Återstoden behövs för budgetåret 1971/72.

3.4. För fortsatta arbeten med förbättring av säkerheten och driften vid vissa drivmedelsanläggningar behövs 300 000 kr.

3.5. För övriga objekt beräknas för nästa budgetår ett medelsbehov av 2,7 milj. kr. Kostnaderna beräknas inte överstiga 300 000 kr. i varje särskilt fall.

4.1. För säkerhetsrevidering av en berghangar uppskattas kostnaderna till 2 milj. kr. enligt prisläget den 1 februari 1969. Kungl. Maj:t har den 19 december 1969 uppdragit åt fortifikationsförvaltningen att färdigställa huvudhandlingar för säkerhetsrevideringen. För nästa budgetår beräknas ett medelsbehov av 800 000 kr. Återstoden behövs för budgetåret 1971/72.

4.2. För övriga smärre objekt vid flygvapnet beräknas ett medelsbehov av 700 000 kr. Kostnaderna beräknas inte överstiga 300 000 kr. i varje särskilt fall.

5.1. För mindre iståndsättningar av befästningar m. m. och för objekt som nu inte kan förutses beräknas ett medelsbehov av 1 650 000 kr. Kostnaderna beräknas inte överstiga 300 000 kr. i varje särskilt fall.

5.2. För att täcka de merkostnader som på grund av prisstegringar väntas uppkomma på objekt, för vilka medel tidigare har ställts till fortifikationsförvaltningens förfogande, beräknas för nästa budgetår ett medelsbehov av 300 000 kr.

c) För *underhåll av jordbruks- och skogsfastigheter m. m.* beräknar fortifikationsförvaltningen för nästa budgetår 50 000 kr. eller 10 000 kr. mindre än för innevarande budgetår.

d) För *skatter* föreslår förvaltningen ett oförändrat belopp av 100 000 kr.

e) För *underhåll av enskilda vägar* beräknar förvaltningen medelsbehovet till oförändrat 850 000 kr.

f) För *underhåll av flygfält m. m.* beräknas medelsbehovet till 10 606 000 kr. eller 550 000 kr. mer än för innevarande budgetår. Utgångspunkten för beräkningen av medelsbehovet är det per den 30 juni 1969 bokförda anläggningsvärdet för flygfält med tillhörande banor och plattor m. m. Efter avdrag av dels värdet för objekt, som för närvarande inte används och inte

14 *Statsverkspropositionen år 1970: Bil. 22: Försvarsdepartementet*

heller underhålls men skall stå kvar i fonden (jfr prop. 1960: 1, bil. 22 s. 15), dels anläggningsvärdena för färdigställda reservvägbaser för vilka underhållsmedel beräknas under en särskild delpost, dels utbetalningar för ännu inte färdigställda objekt uppgick nämnda anläggningsvärde till 305 165 717 kr. enligt 1946 års byggnadskostnadsnivå. Underhållskostnaderna för flygfält m. m. anges i enlighet härmed och med tillämpning av förut angivna beräkningsgrunder till (3,148 % × 305 165 717) avrundat 9 606 000 kr. För underhåll av tekniskt komplicerad flygfältsmateriel (jfr prop. 1966: 32 s. 20) bör beloppet räknas upp med 1 milj. kr. Medelsbehovet beräknas därför till (9 606 000 + 1 000 000) 10 606 000 kr.

g) För *underhåll av reservvägbaser* föreslås 500 000 kr. eller 300 000 kr. mindre än för innevarande budgetår. Reservvägbaserna är avsedda att komplettera flygvapnets huvudbaser. Fortifikationsförvaltningen uppför dem i samarbete med statens vägverk. För ändamålet lämpade vägsträckor förbättras, hinder tas bort och uppställningsplatser för flygplan anordnas. Enligt avtal svarar vederbörande vägförvaltning på platsen för underhållet av baserna i minst 30 år. Som ersättning härför skall fortifikationsförvaltningen erlägga ett belopp, som numera har fastställts till i genomsnitt 175 000 kr. för bas. För att betala underhållet för tre reservvägbaser som beräknas bli färdiga under innevarande budgetår behövs nästa budgetår 500 000 kr.

h) För *istandsättning av flygfält* behövs oförändrat 1 milj. kr. Beloppet avses för istandsättning av bana 16—34 vid F 11. Omfattande sprickbildningar i banan förekommer. Banans betongbeläggning är inte dimensionerad för att ta emot de tunga transportflygplan som i fortsättningen beräknas komma att trafikera fältet. Kostnaderna för att avhjälpa sprickbildningen och öka banans bärighet beräknas till 1 milj. kr. enligt prisläget den 1 februari 1969.

*Försvarets forskningsanstalts delfond.* Av följande sammanställning framgår dels de för innevarande budgetår beräknade reparations- och underhållskostnaderna m. m. för försvarets forskningsanstalts delfond, dels byggnadsstyrelsens och mitt förslag för nästa budgetår.

	Budgetåret 1969/70	Budgetåret 1970/71	
		Byggnadsstyrelsen	Departementschefen
a) Löpande reparation och underhåll av byggnader m. m.	810 000	842 000	842 000
b) Istandsättningsarbeten m. m. ....	325 000	300 000	300 000
c) Underhåll av jordbruks- och skogsfastigheter .....	3 000	—	—
	<b>1 138 000</b>	<b>1 142 000</b>	<b>1 142 000</b>

a) Byggnadsstyrelsen beräknar det procentberäknade medelsbehovet under delposten *Löpande reparation och underhåll av byggnader m. m.* till avrundat 842 000 kr. enligt följande sammanställning.

	Byggnadsvärde reducerat till 1935 års prisnivå, kr.	Indexkorrigerad underhållsprocent	Reparationsmedel, kr.
Äldre byggnader . . . . .	3 385 550	6,88	232 926
Nyare byggnader över 9 år . .	7 302 293	4,58	334 445
Nyare byggnader under 9 år .	11 951 059	2,29	273 679
			<b>842 000</b>

b) För *istandsättningsarbeten m. m.* beräknar byggnadsstyrelsen för nästa budgetår 300 000 kr. eller 25 000 kr. mindre än för innevarande budgetår. Beloppet avses för ombyggnad av äldre laboratorier m. m., där kostnaden för varje särskilt objekt inte beräknas överstiga 300 000 kr., för ändrings- och inredningsarbeten, föranledda av forskningsförsök samt — i den mån medlen för löpande underhåll visar sig otillräckliga — för åtgärder i samband med periodisk kontroll av elanläggningar.

c) För *underhåll av jordbruks- och skogsfastigheter* beräknar byggnadsstyrelsen inte något medelsbehov för nästa budgetår.

### Departementschefen

Innan jag går in på förslaget till stat för försvarets fastighetsfond vill jag erinra om de bestämmelser, som Kungl. Maj:t varje år meddelar i anslutning till att stat för fastighetsfonden fastställs. Enligt dessa bestämmelser skall sådana arbeten, som beräknas kosta mer än 300 000 kr. och som myndigheterna avser betala med medel för det löpande fastighetsunderhållet, underställas Kungl. Maj:t prövning i varje särskilt fall. Med vissa undantag gäller detta också de istandsättningsarbeten, för vilka medel har beräknats kollektivt. Övriga istandsättningsarbeten, som beräknas kosta mer än 300 000 kr., prövas av Kungl. Maj:t enligt bestämmelser, som senast redovisats i prop. 1966: 1 (bil. 2 s. 31). Kungl. Maj:t prövar således i princip samtliga ärenden som gäller reparation och istandsättning av försvarets byggnader och befästningar där kostnaderna beräknas överstiga 300 000 kr.

För innevarande budgetår har på fastighetsfondens stat anvisats sammanlagt 180 703 000 kr. till reparations- och underhållsarbeten. Härav belöper sammanlagt 80 055 000 kr. på istandsättningsarbeten, varav 65 430 000 kr. under kasernbyggnaders delfond, 14,3 milj. kr. under befästningars delfond och 325 000 kr. under försvarets forskningsanstalts delfond.

## 16 Statsverkspropositionen år 1970: Bil. 22: Försvarsdepartementet

För nästa budgetår har fortifikationsförvaltningen och byggnadsstyrelsen begärt sammanlagt 188 573 000 kr. till reparations- och underhållsarbeten, varav 128 475 000 kr. under kasernbyggnaders delfond, 58 956 000 kr. under befästningars delfond och 1 142 000 kr. under försvarets forskningsanstalts delfond.

Beräkningen av medelsbehovet för underhåll av försvarets fastigheter sker med utgångspunkt i de procentsatser för löpande underhåll som har använts under senare år. Utöver vad som behövs för det löpande underhållet erfordras extra medelstillskott för särskilda arbeten, istandsättningsarbeten.

Under *kasernbyggnaders delfond* anger fortifikationsförvaltningen medelsbehovet för det löpande fastighetsunderhållet till 45 335 000 kr., varav 1,2 milj. kr. behövs för vissa särskilt redovisade ändamål.

Fortifikationsförvaltningen föreslår att medel för löpande reparation och underhåll av hamnanläggningar m. m. för nästa budgetår beräknas enligt de generella reglerna för beräkning av medel för reparation och underhåll och tas upp under delposten Löpande reparation och underhåll av byggnader m. m. Jag har inte något att erinra mot fortifikationsförvaltningens förslag.

För istandsättning av byggnader m. m. föreslår fortifikationsförvaltningen 70 315 000 kr. Härav avses 815 000 kr. för istandsättning av matinrättning nr 3 vid Livgardesskvadronen. Istandsättningen av matinrättningen bör tills vidare anstå i avvaktan på ställningstagande till vissa marknfrågor m. m. inom Stockholmsområdet. Med anledning härav beräknar jag inga medel för istandsättningen.

Av det föreslagna beloppet för istandsättning av byggnader m. m. avser 30 milj. kr. kasernrenoveringar. Jag beräknar emellertid 35 milj. kr. för detta ändamål. Beloppet avses fördelas med 25 milj. kr. på armén, 6 milj. kr. på marinen och 4 milj. kr. på flygvapnet.

Ökningen är erforderlig för att upprustningen av kasernbeståndet skall kunna fortsätta enligt den plan som tidigare har redovisats för riksdagen (prop. 1965: 34 s. 22, SU 41, rskr 150). I denna plan angavs medelsbehovet för att uppfylla bl. a. de fastställda normerna för förläggningsstandard för värnpliktiga. För istandsättningar beräknades medelsbehovet till 250 milj. kr. enligt prisläget den 1 april 1964, vilket motsvarar 305 milj. kr. enligt prisläget den 1 februari 1969. Behovet av kasernrenoveringar bedömdes vara tillgodosett inom en tioårsperiod, om ca 25 milj. kr. årligen anvisades för ändamålet. På grund av erfarenheterna från hittills utförda kasernrenoveringar uppskattar fortifikationsförvaltningen nu kostnaderna för att renovera befintliga kaserner till 450 milj. kr. enligt prisläget den 1 februari 1969.

För närvarande pågår 20 kasernrenoveringar. Ytterligare ca 22 renoveringar beräknas kunna påbörjas under innevarande budgetår. Under förutsättning att fortifikationsförvaltningen kan behålla nuvarande projekte-

ringskapacitet räknar förvaltningen med att kunna påbörja renoveringar vid nio förband under nästa budgetår.

På grund av de många ovissa faktorer som är förknippade med renoveringarna — bl. a. arbetsmarknadsläget och möjligheterna att utrymma de kaserner som skall renoveras — är jag inte beredd att nu ta ställning till vilka objekt som bör utföras.

I fråga om övriga objekt som förvaltningen har föreslagit under delposten Iståndsättning av byggnader m. m. har jag ingenting att erinra. Delposten tar jag därför upp med 74 435 000 kr.

Vad gäller övriga delposter under kasernbyggnaders delfond har jag inte något att erinra mot fortifikationsförvaltningens medelsberäkning. I enlighet med sammanställningen i det föregående (s. 5) beräknar jag därför anslagsposten Reparations- och underhållskostnader m. m. till sammanlagt 132 660 000 kr.

Under *befästningars delfond* har fortifikationsförvaltningen föreslagit en sammanlagd medelsanvisning av 58 956 000 kr. För iståndsättning av befästningar m. m. föreslår fortifikationsförvaltningen 15 150 000 kr. Härav avses 2 milj. kr. för ombyggnad av en stabsplats. Jag räknar med att denna ombyggnad inte kan komma att påbörjas under nästa budgetår. Med hänsyn härtill bör för iståndsättning av befästningar m. m. beräknas 13 150 000 kr. Jag beräknar alltså medelsbehovet för reparations- och underhållskostnader under delfonden till 56 956 000 kr.

Vad slutligen gäller *försvarets forskningsanstalts delfond* föreslås en medelsanvisning av 1 142 000 kr. för reparations- och underhållsåtgärder. Härav avses 300 000 kr. för iståndsättningsarbeten. Jag har inte något att erinra mot byggnadsstyrelsens medelsberäkning. Under delfonden bör alltså tas upp sammanlagt 1 142 000 kr. för reparations- och underhållsarbeten.

Om riksdagen inte har något att erinra, torde det även för nästa budgetår få ankomma på Kungl. Maj:t att efter prövning av huvudhandlingarna och inom ramen för de medel, som anvisas av riksdagen, besluta om de under kasernbyggnaders, befästningars och försvarets forskningsanstalts delfonder redovisade företagen skall utföras. Skulle något objekt med hänsyn till pågående översyn av försvarets fredsorganisation inte anses böra utföras, bör Kungl. Maj:t vidare kunna ersätta detta med annat objekt oberoende av att objektet inte nu har redovisats.

#### **B. Avsättning till värdeminskningskonto**

I överensstämmelse med fortifikationsförvaltningens och byggnadsstyrelsens förslag som har tillstyrkts av riksrevisionsverket bör för avsättning till värdeminskningskonto tas upp sammanlagt 23 445 000 kr., varav för *kasernbyggnaders delfond* 14,6 milj. kr., för *befästningars delfond* 8 102 000 kr. och för *försvarets forskningsanstalts delfond* 743 000 kr.

**C. Hyres- och arrendeutgifter m. m. för av fonden förhyrda lokaler och arrenderade markområden**

Fortifikationsförvaltningen beräknar utgifterna under denna rubrik för *kasernbyggnaders delfond* till 26,4 milj. kr. eller 1,5 milj. kr. mindre än för innevarande budgetår. Av beloppet avses 18,2 milj. kr. för hyresutgifter, 1,2 milj. kr. för arrendeutgifter och 7 milj. kr. för att bestrida utgifter i samband med förhyrningar.

Förvaltningen beräknar för *befästningars delfond* medelsbehovet under denna post till 4,8 milj. kr. eller 150 000 kr. mera än för innevarande budgetår. Av det föreslagna beloppet avses 3,2 milj. kr. för förhyrning av drivmedelsanläggningar, 300 000 kr. för andra hyresavgifter, 700 000 kr. för arrenderingar och 600 000 kr. för att bestrida utgifter i samband med förhyrningar.

För *försvarets forskningsanstalts delfond* beräknar byggnadsstyrelsen medelsbehovet under denna post till 461 000 kr. eller 86 000 kr. mera än för innevarande budgetår.

*Departementschefen*

Jag har inte något att erinra mot fortifikationsförvaltningens och byggnadsstyrelsens medelsberäkning under denna delpost.

**Inkomster**

**A. Ersättning för till statsmyndigheter upplåtna lokaler**

Under denna rubrik redovisas de belopp som över budgeten tillförs resp. delfonder. Beloppen behövs för att nå balans i staten och bestäms i princip så att man får full förräntning av det statskapital som vid budgetårets ingång disponeras av delfonderna. Rän-teavkastningen tillförs i form av överskott riksstatens inkomstsida. Den räntefot, vid vilken full förräntning skall anses föreligga, skall utgöra normalräntan för lån från statens utlåningsfonder. Denna har för innevarande budgetår satts till 6,25 %. Överskotten för nästa budgetår har beräknats efter denna räntefot.

Fr. o. m. innevarande budgetår har det belopp som behövs för att balans skall erhållas i staten tillförts fonden på delvis nytt sätt. Kostnaderna för lokaler som har upplåtits till statliga myndigheter har betalats från resp. myndighets förvaltningskostnadsanslag eller i förekommande fall sakanslag.

Lokalkostnaderna för de militära staberna och förvaltningarna m. m. redovisas under dessa myndigheters anslag. Kostnaderna har tagits upp som särskilda delposter under vederbörande myndigheters anslag. Lokalkostna-

derna har tillgodoförts inkomstsidan på berörd delfond av försvarets fastighetsfond.

Fastighetskostnaderna för det militära försvaret i övrigt har beräknats enligt hittills tillämpat system med särskilda ersättningsanslag.

Lokalkostnaderna för de staber och förvaltningar m. m., som sålunda själva skall betala lokalkostnader, beräknas till 14 895 000 kr. under kasernbyggnaders delfond. Till detta belopp bör läggas 100 000 kr. som i annat sammanhang föreslås skola anvisas under andra huvudtiteln. Beloppet avser ersättning för lokaler som redovisas i försvarets fastighetsfond men har upplåtits till fångvården. Under försvarets forskningsanstalts delfond beräknas lokalkostnaderna till 4 702 000 kr.

Kapitalbehållningarna den 1 juli 1970 för de olika delfonderna bör beräknas med utgångspunkt i att de medel, som fanns tillgängliga vid ingången av budgetåret 1969/70 för investering i delfonderna, i sin helhet har tagits i anspråk före detta budgetårs utgång. Även om de på detta sätt schablonmässigt beräknade överskotten skulle komma att över- eller understiga de faktiska, påverkas likväl inte statsregleringen härav eftersom ersättningsanslagen tas upp i anslutning till de beräknade överskotten och sedermera belastas i anslutning till de faktiska överskotten.

Kapitalbehållningarna för fastighetsfondens delfonder den 1 juli 1970 beräknas till 944 milj. kr. för kasernbyggnaders delfond, 221 milj. kr. för befästningars delfond och 37,7 milj. kr. för försvarets forskningsanstalts delfond.

Vid beräkningen av överskottet har hänsyn tagits till den försäljning av vissa delar av Järvafältet till kringliggande kommuner, som Kungl. Maj:t efter riksdagens hörande (prop. 1966: 99, SU 104, rskr 235) har godkänt. Enligt försäljningsavtalet bestämdes de ersättningar som skulle erläggas av kommunerna till 240 milj. kr. Beloppet skulle erläggas den 1 juli 1966 i form av reverser, löpande med 6,5 % årlig ränta och amorteringsfria fram till den 1 januari 1970. Kungl. Maj:t har därefter den 7 oktober 1966 bl. a. föreskrivit, att räntor på utestående reversfordringar skall tillgodoföras inkomstposten Diverse inkomster på fondens stat, varvid motsvarande belopp skall bokföras och behandlas som överskott för den del av fondens kapital, som utgörs av dessa reversfordringar. Eftersom reverserna löper med 6,5 % årlig ränta, som förfaller till betalning den 31 december, har inkomstposten Diverse inkomster och överskottet ökat med 14,7 milj. kr.

I följande tabell har för delfonderna förts samman *dels* de överskott, som jag nu har beräknat, *dels* de i det föregående tillstyrkta utgifterna, *dels* inkomsterna för lokaler jämte de i det följande beräknade inkomsterna. Ur dessa uppgifter framräknas så de erforderliga ersättningsanslagen.

Delfond	Överskott kr.	Utgifter kr.	Summa kr.	Andra inkomster än ersättningsanslag kr.	Ersättningsanslag kr.
Kasernbyggnaders...	73 700 000	173 660 000	247 360 000	42 195 000	205 165 000
Befästningars.....	13 812 000	69 858 000	83 670 000	1 620 000	82 050 000
Försvarets forskningsanstalts.....	2 356 000	2 346 000	4 702 000	4 702 000	—
	<b>89 868 000</b>	<b>245 864 000</b>	<b>335 732 000</b>	<b>48 517 000</b>	<b>287 215 000</b>

För att balans i staten skall åstadkommas erfordras alltså ett tillskott av 205 165 000 kr. till kasernbyggnaders delfond och 82 050 000 kr. till befästningars delfond. Tillskotten sker i form av ersättningsanslag som tas upp i annat sammanhang denna dag.

#### B. Hyror och arrenden för till enskilda upplåtta lokaler och markområden

Inkomsterna för nästa budgetår under denna post beräknar jag liksom fortifikationsförvaltningen till 7 625 000 kr. Detta innebär en minskning med 25 000 kr. i förhållande till innevarande budgetår. Av de beräknade inkomsterna hänför sig 7,2 milj. kr. till kasernbyggnaders och 425 000 kr. till befästningars delfond.

#### C. Inkomster av övnings- och skjutfält

I likhet med fortifikationsförvaltningen beräknar jag inkomsterna av övnings- och skjutfält till 5 160 000 kr. eller 60 000 kr. mer än för innevarande budgetår. Av de beräknade inkomsterna hänför sig 4,9 milj. kr. till kasernbyggnaders och 260 000 kr. till befästningars delfond.

#### D. Diverse inkomster

Fortifikationsförvaltningen har beräknat inkomsterna under denna titel till 15,1 milj. kr. för kasernbyggnaders delfond och 935 000 kr. för befästningars delfond. Jag har inte något att erinra mot förvaltningens förslag. Under kasernbyggnaders delfond har därvid tagits upp även de ränteinkomster, som kan beräknas uppkomma med anledning av försäljningen av vissa delar av Järvafältet. Dessa ränteinkomster har beräknats till 14,7 milj. kr.

#### Hemställen

Under återopande av vad jag sålunda har anfört hemställer jag, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att godkänna det förslag till stat för försvarets fastighetsfond för budgetåret 1970/71 som jag har förordat.

Vad föredraganden sålunda med instämmande av statsrådets övriga ledamöter hemställt bifaller Hans Maj:t Konungen.

Ur protokollet:  
Britta Gyllensten



Försvarets fastighetsfonds inkomster och utgifter enligt staten för budgetåret 1969/70 samt enligt förslaget till stat för budgetåret 1970/71

Inkomster	1969/70 Kr.	1970/71 Kr.
<i>A. Ersättning för till statsmyndigheter upplåtna lokaler:</i>		
1. Kasernbyggnaders delfond.....	203 544 000	220 160 000
2. Befästningars delfond.....	81 624 000	82 050 000
3. Försvarets forskningsanstalts delfond.....	4 410 000	4 702 000
	<b>289 578 000</b>	<b>306 912 000</b>
<i>B. Hyror och arrenden för till enskilda upplåtna lokaler och markområden:</i>		
1. Kasernbyggnaders delfond.....	7 150 000	7 200 000
2. Befästningars delfond.....	500 000	425 000
	<b>7 650 000</b>	<b>7 625 000</b>
<i>C. Inkomster av övnings- och skjutfält:</i>		
1. Kasernbyggnaders delfond.....	4 900 000	4 900 000
2. Befästningars delfond.....	200 000	260 000
3. Försvarets forskningsanstalts delfond.....	5 000	—
	<b>5 105 000</b>	<b>5 160 000</b>
<i>D. Diverse inkomster:</i>		
1. Kasernbyggnaders delfond.....	16 000 000	15 100 000
2. Befästningars delfond.....	850 000	935 000
	<b>16 850 000</b>	<b>16 035 000</b>
	<b>319 183 000</b>	<b>335 732 000</b>

22 Statsverkspropositionen år 1970: Bil. 22: Försvarsdepartementet

Utgifter	1969/70 Kr.	1970/71 Kr.
<i>A. Reparations- och underhållskostnader m. m.:</i>		
1. Kasernbyggnaders delfond.....	122 894 000	132 660 000
2. Befästningars delfond.....	56 671 000	56 956 000
3. Försvarets forskningsanstalts delfond.....	1 138 000	1 142 000
	<b>180 703 000</b>	<b>190 758 000</b>
<i>B. Avsättning till värdeminskningsskonto:</i>		
1. Kasernbyggnaders delfond, förslagsvis.....	13 300 000	14 600 000
2. Befästningars delfond, förslagsvis.....	8 263 000	8 102 000
3. Försvarets forskningsanstalts delfond, förslagsvis..	730 000	743 000
	<b>22 293 000</b>	<b>23 445 000</b>
<i>C. Hyres- och arrendeutgifter m. m. för av fonden förhyrda lokaler och arrenderade markområden:</i>		
1. Kasernbyggnaders delfond, förslagsvis.....	27 900 000	26 400 000
2. Befästningars delfond, förslagsvis.....	4 650 000	4 800 000
3. Försvarets forskningsanstalts delfond, förslagsvis..	375 000	461 000
	<b>32 925 000</b>	<b>31 661 000</b>
<i>Överskott att tillföras riksstatens driftbudget:</i>		
1. Kasernbyggnaders delfond.....	67 500 000	73 700 000
2. Befästningars delfond.....	13 590 000	13 812 000
3. Försvarets forskningsanstalts delfond.....	2 172 000	2 356 000
	<b>83 262 000</b>	<b>89 868 000</b>
	<b>319 183 000</b>	<b>335 732 000</b>

# BILAGA 23 TILL STATSVERKSPROPOSITIONEN 1970

## BEREDSKAPSSTAT FÖR FÖRSVARSVÄSENDET

*Utdrag av protokollet över försvarsärenden, hållet inför Hans  
Maj:t Konungen i statsrådet på Stockholms slott den  
2 januari 1970.*

### Närvarande:

Statsministern PALME, ministern för utrikes ärendena NILSSON, statsråden STRÄNG, ANDERSSON, LANGE, HOLMQVIST, ASPLING, SVEN-ERIC NILSSON, LUNDKVIST, GEIJER, MYRDAL, ODHNOFF, WICKMAN, MOBERG, BENGTSSON, NORLING, LÖFBERG, LIDBOM, CARLSSON.

Chefen för försvarsdepartementet, statsrådet Andersson, anmäler efter gemensam beredning med statsrådets övriga ledamöter förslag till beredskapsstat för försvarsväsendet för budgetåret 1970/71 och anför.

Enligt 63 § regeringsformen skall riksdagen årligen anta beredskapsstat för försvarsväsendet, upptagande de särskilda anslag som vid krigsfara eller krig, vari riket befinner sig, erfordras för att upprätthålla dess fred och oberoende.

Den beredskapsstat som gäller för innevarande budgetår (prop. 1969: 1 bil. 23, SU 18, rskr 61) tar på driftbudgeten upp anslag om sammanlagt 4 200 milj. kr. och på kapitalbudgeten anslag om sammanlagt 500 milj. kr.

Följande sammanställning upptar dels driftbudgetanslagen för innevarande budgetår, dels de driftbudgetanslag som föreslås för budgetåret 1970/71.

	1969/70 (milj. kr.)		Förslag 1970/71 (milj. kr.)
<i>Försvarsdepartementet</i>			
Militära försvaret:			
Förbandens utrustning och verksamhet . . . . .	2 100	2 245	(+ 145)
Vissa materielanskaffningar . . . . .	700	610	(— 90)
Anläggningsarbeten m. m. . . . .	30	15	(— 15)
Övriga utgifter . . . . .	20	50	(+ 30)
Civilförsvaret:			
Allmänna civilförsvarets utrustning och verksamhet . . . . .	310	145	(— 165)
Åtgärder för civilbefolkningens skydd m. m.	125	75	(— 50)
Vissa materielanskaffningar . . . . .	25	15	(— 10)

*Bihang till riksdagens protokoll 1970. 1 saml. Nr 1. Bil. 23*

	1969/70 (milj. kr.)	Förslag 1970/71 (milj. kr.)	
Anläggningsarbeten m. m. ....	25	20	(— 5)
Övriga utgifter. ....	5	—	(— 5)
Det psykologiska försvaret: Statens upplysningscentrals utrustning och verksamhet. ....	—	5	(+ 5)
	3 340	3 180	(—160)
<i>Socialdepartementet</i>			
Krigshjälp. ....	600	850	(+ 250)
Sjukvårdsberedskapen: Sjukvårdsorganens utrustning och verksam- het. ....	125	—	(— 125)
Anläggningsarbeten m. m. ....	10	—	(— 10)
Övriga utgifter. ....	5	—	(— 5)
Det allmänt civila medicinalväsendets utrust- ning och verksamhet. ....	—	950	(+ 950)
	740	1 800	(+1 060)
<i>Finansdepartementet</i>			
Civila utgifter för försvarsberedskap. ....	25	125	(±0)
<i>Handelsdepartementet</i>			
Utgifter för det ekonomiska försvaret. ....	95	75	(—20)
<i>Inrikesdepartementet</i>			
Arbetsmarknadsåtgärder. ....	—	80	(+ 80)
	4 200	5 160	(+ 960)

<sup>1</sup> Anslagsbenämningen föreslås ändrad till Utgifter för civil försvarsberedskap.

Anslaget Civila utgifter för försvarsberedskap är ett samlingsanslag för sådana civila utgifter för försvarsberedskap, för vilka driftbudgetmedel bör beräknas på beredskapsstaten men för vilka särskilda anslag inte har förts upp.

Anslaget Utgifter för det ekonomiska försvaret avser även utgifter för sådana åtgärder inom det ekonomiska försvaret som faller under annat departement än handelsdepartementet, exempelvis åtgärder avseende livsmedelsförsörjningen.

Kapitalbudgetanslagen, vilka är uppförda under fonden för förslag till statsverket, fördelar sig enligt följande.

	1969/70 (milj. kr.)	Förslag 1970/71 (milj. kr.)	
<i>Försvarsdepartementet</i>			
Stärkande av krigsmaktens försvarsberedskap	215	415	(+200)
<i>Kommunikationsdepartementet</i>			
Förlagskapital för kommunikationsverk. ....	—	235	(+235)

	1969/70 (milj. kr.)		Förslag 1970/71 (milj. kr.)
<i>Finansdepartementet</i>			
Stärkande av den civila försvarsberedskapen i allmänhet . . . . .	285	120	(—165)
<i>Handelsdepartementet</i>			
Förlagskapital för drivmedelsdistribution . . . .	—	30	(+ 30)
	<b>500</b>	<b>800</b>	<b>(+ 300)</b>

Anslagen på beredskapsstaten avses för de militära och civila utgifter som omedelbart föränsas av beslut om förstärkningar av försvarsberedskapen med undantag för sådana utgifter som kan bestridas från förslagsanslag på riksstaten och som inte skall belasta av riksdagen maximerad anslagspost. Anslagen, som samtliga är förslagsvis betecknade, är beräknade för en tid av trettio dagar av högsta försvarsberedskap.

I detta sammanhang vill jag erinra om att utgifter för beredskapsförstärkningar också kan betalas från andra anslag än anslag på beredskapsstaten eller förslagsanslag på riksstaten. Sålunda har riksdagen under en följd av år medgett att Kungl. Maj:t får överskrida vissa under fjärde huvudtiteln upptagna reservationsanslag (prop. 1969: 1 bil. 6, SU 4, rskr 4) om värnpliktiga av beredskapsskäl kallas in till krigsförbandsövning eller beredskapsövning eller om andra särskilda åtgärder av samma skäl måste vidtas. Vidare föreslås denna dag av cheferna för jordbruks- och handelsdepartementen att Kungl. Maj:t bemyndigas att under vissa förhållanden disponera vissa rörliga krediter i riksgäldskontoret för beredskapsförstärkning.

Den nu gällande beredskapsstaten för försvarsväsendet grundar sig på beräkningar gjorda åren 1962 och 1963. År 1967 höjdes anslagsbeloppen på beredskapsstaten schablonmässigt med hänsyn till den allmänna höjning av kostnadsnivån som hade skett sedan år 1962.

Med hänsyn till de ändringar i organisationen och i utrustningsläget som skett sedan underlaget för beredskapsstaten ursprungligen utarbetades liksom också med hänsyn till prisutvecklingen uppdrogs i juni 1969 åt överbefälhavaren, civilförsvarsstyrelsen, beredskapsnämnden för psykologiskt försvar, socialstyrelsen och dåvarande överstyrelsen för ekonomisk försvarsberedskap att utföra nya beräkningar av medelsbehovet under beredskapsstatens anslag. De beräkningar som har utförts i enlighet härmed har avsett en tid av trettio dagar av högsta försvarsberedskap. Beräkningarna har utförts för olika utrymningsalternativ. Med hänsyn till ärendets natur bör en redogörelse för ifrågavarande beräkningar inte lämnas till statsrådsprotokollet. Närmare upplysningar torde få inhämtas genom de handlingar, som kommer att överlämnas till riksdagens vederbörande utskott.

För egen del vill jag anföra följande.

Beräkningarna av medelsbehovet under beredskapsstaten för försvarsväsendet bör såsom hittills utgå från ett läge där totalförsvaret intar högsta försvarsberedskap. Medelsbehovet under vissa anslag påverkas i inte ringa utsträckning av den omfattning i vilken man finner sig böra genomföra utrymningar. Jag har härvidlag gjort vissa antaganden vars innehåll framgår av de handlingar som kommer att överlämnas till riksdagens vederbörande utskott.

De på staten uppförda anslagen bör såsom f. n. avses för trettio dagar.

I huvudsaklig överensstämmelse med vad som hittills har varit fallet bör även i fortsättningen på beredskapsstaten beräknas medel för de utgifter som omedelbart föranleds av beslut om förstärkningar av försvarsberedskapen inom totalförsvarets såväl militära som civila delar. Såsom hittills bör dock undantas sådana utgifter som kan bestridas från förslagsanslag, uppfört på riksstaten, och som inte skall belasta av riksdagen maximerad anslagspost. Detta undantag bör göras med hänsyn till att bemyndigande att ta i anspråk erforderliga medel redan föreligger.

Med beaktande av det anförda bör under *fjärde huvudtiteln*, vad gäller det militära försvaret, på beredskapsstaten såsom hittills beräknas *dels* medel för förbandens utrustning m. m., vilka medel skall täcka utgifter för att tillföra förbanden den utrustning som enligt gällande planer skall anskaffas vid mobilisering genom rekvisition, förfogande eller köp på öppna marknaden, utgifter för förbandens underhåll och verksamhet, i den mån dessa utgifter inte normalt belastar förslagsanslag, samt kostnader för anskaffning av marketenterivaror, *dels* medel för materielanskaffningar för komplettering av förbandens utrustningsbehov av materiel som inte kan erhållas på öppna marknaden samt medel för påbörjande av krigsproduktion, *dels* medel för anläggningsarbeten m. m., avseende huvudsakligen utförande av trupp- och fältbefästningar samt reparationer och smärre ändringsarbeten på befintliga anläggningar, *dels ock* medel för övriga utgifter i första hand för anskaffning av förnödenheter m. m. för myndigheter och institutioner inom krigsmakten.

Under *fjärde huvudtiteln* bör vidare såsom f. n. beräknas medel för civilförsvarets motsvarande verksamhet samt för åtgärder för civilbefolkningens skydd. Det nu för civilförsvaret avsedda anslaget Övriga utgifter erfordras inte i fortsättningen.

Under *fjärde huvudtiteln* bör slutligen för statens upplysningscentrals utrustning och verksamhet föras upp ett särskilt anslag.

Under *femte huvudtiteln* behövs såsom hittills medel för krigshjälp till den som på grund av krigsskada, utrymning eller andra med krig eller krigsfara sammanhängande förhållanden saknar tillgängliga medel till sitt livsuppehälle eller till erforderlig vård och vars hjälpbehov inte tillgodoses på annat sätt.

För det allmänt civila medicinalväsendet erfordras i likhet med vad som nu är fallet medel för löpande utgifter för den slutna sjukvården vid beredskapssjukhus och andra vårdanstalter samt medel för ändrings- och kompletteringsarbeten i lokaler avsedda för beredskapssjukhus, laboratorier m. m. liksom också för viss materielanskaffning samt för utbildning och upplysningsverksamhet. Erforderliga medel bör tas upp under ett anslag benämnt Det allmänt civila medicinalväsendets utrustning och verksamhet, vilket sålunda ersätter de nuvarande för sjukvårdsberedskapen avsedda anslagen Sjukvårdsorganens utrustning och verksamhet, Anläggningsarbeten m. m. samt Övriga utgifter.

De medel som tas upp under *sjunde huvudtiteln* avses liksom hittills för sådana utgifter för civil försvarsberedskap, för vilka driftbudgetmedel bör beräknas på beredskapsstaten men för vilka särskilda anslag inte förs upp. Anslagsbenämningen bör ändras till Utgifter för civil försvarsberedskap.

Det under *tionde huvudtiteln* uppförda anslaget Utgifter för det ekonomiska försvaret skall i likhet med vad som hittills har varit fallet säkerställa igångsättningen av det ekonomiska försvarets verksamhet såvitt avser ransoneringar, vissa transporter m. m. Det bör liksom hittills avse även de åtgärder på det ekonomiska försvarets område som faller under annat departement än handelsdepartementet, exempelvis åtgärder för livsmedelsförsörjningen. För arbetsmarknadsåtgärder bör dock tas upp ett särskilt anslag under *elfte huvudtiteln*.

Under *elfte huvudtiteln* bör medel anslås för utgifter för omflyttning av arbetskraft samt för i anslutning härtill erforderlig lokalanskaffning. Medel för arbetsmarknadsändamål togs tidigare upp under *tionde huvudtiteln*.

På *kapitalbudgeten* bör liksom hittills tas upp anslag för stärkande av krigsmaktens försvarsberedskap och för stärkande av den civila försvarsberedskapen i allmänhet.

Därjämte bör på kapitalbudgeten tillkomma två nya anslag. Sålunda bör under kommunikationsdepartementet föras upp ett anslag till förlagskapital för kommunikationsverk, vilket bör ta upp medel till förskott för de transporter för totalförsvaret som utförs av de statliga kommunikationsverken, främst statens järnvägar och luftfartsverket. I fråga om motsvarande behov gällande enskilda transportföretag krävs ytterligare överväganden, varför jag inte nu är beredd att lägga fram något förslag härvidlag. Vidare bör under handelsdepartementet anvisas förlagskapital för drivmedelsdistributionen för att sätta överstyrelsen för ekonomiskt försvar i stånd att i ett krisläge tillhandahålla Drivmedelscentralen AB erforderligt rörelsekapital.

Samtliga anslag på kapitalbudgeten bör som hittills tas upp under Fonden för förlag till statsverket.

Såväl drift- som kapitalbudgetanslagen bör samtliga vara förslagsvis betecknade liksom f. n.

I fråga om utnyttjandet av den genom beredskapsstaten erhållna finansfullmakten har hittills förutsatts följande. Medel för de av de utomordentliga förhållandena föranledda utgifterna ställs till förfogande genom att Kungl. Maj:t i den ordning som 63 § regeringsformen anger fastställer förskottsstat som upptar anslag som förts upp på beredskapsstaten. Därutöver föreligger f. n. inte något ställningstagande till hur man bör utnyttja den genom beredskapsstaten erhållna fullmakten utan det har förutsatts att frågan får lösas i varje särskilt fall med hänsyn till de föreliggande omständigheterna (jfr prop. 1963: 1 bil. 21 s. 3). Det bör framhållas att, på grund av att på beredskapsstaten upptagna anslag är förslagsvis betecknade, Kungl. Maj:t härvidlag har all erforderlig handlingsfrihet.

Mot bakgrund av vad jag här har anfört bör den beredskapsstat för försvarsväsendet som skall fastställas för budgetåret 1970/71 ta upp anslag på driftbudgeten om sammanlagt 5 160 milj. kr. och på kapitalbudgeten om sammanlagt 800 milj. kr. Beloppen bör fördelas på olika huvudtitlar m. m. och anslag på sätt framgår av den tidigare sammanställningen.

Förslaget innebär en ökning med 1 260 milj. kr. i förhållande till nu gällande beredskapsstat. Ökningen är ett resultat av en rad olika förändringar som har verkat inte bara i höjande utan också i sänkande riktning. I höjande riktning har framför allt verkat den allmänna standardhöjningen hos beredskapssjukvården, viss standardhöjning i fråga om krigshjälpen, de prisförändringar som har ägt rum sedan anslagsbeloppen senast höjdes samt det förhållandet att planeringen på flera områden numera har drivits längre än tidigare varvid nya medelsbehov uppmärksamrats. I sänkande riktning har främst verkat det förhållandet att civilförsvaret till följd av de anskaffningar som har skett under 1960-talet numera har kunnat sänka sitt behov av att rekvirera materiel vid krigsorganisering. Inom det militära försvaret har förändringar av krigsorganisationen med minskat rekvisitionsbehov som följd motverkat tendensen till utgiftsstegringar.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att godkänna bilagda förslag till beredskapsstat för försvarsväsendet för budgetåret 1970/71 (*bilaga 23.1*).

Vad föredraganden sålunda med instämmande av statsrådets övriga ledamöter hemställt bifaller  
Hans Maj:t Konungen.

Ur protokollet:  
*Britta Gyllensten*



**Förslag till  
Beredskapsstat för försvarsväsendet för budgetåret 1970/71**

**Driftbudgeten**

<i>A. Egentliga statsutgifter:</i>	
IV. Försvarsdepartementet .....	3 180 000 000
V. Socialdepartementet .....	1 800 000 000
VII. Finansdepartementet .....	25 000 000
X. Handelsdepartementet .....	75 000 000
XI. Inrikesdepartementet .....	80 000 000
	<b>5 160 000 000</b>

**Kapitalbudgeten**

<i>B. Kapitalinvestering:</i>	
VII. Fonden för förslag till statsverket .....	<b>800 000 000</b>

**Egentliga statsutgifter  
IV. Försvarsdepartementet**

Militära försvaret:

a) Förbandens utrustning och verksamhet, <i>förslagsvis</i>	2 245 000 000	
b) Vissa materielanskaffningar, <i>förslagsvis</i> .....	610 000 000	
c) Anläggningsarbeten m. m., <i>förslagsvis</i> .....	15 000 000	
d) Övriga utgifter, <i>förslagsvis</i> .....	50 000 000	2 920 000 000

Civiltförsvaret:

e) Allmänna civiltförsvarets utrustning och verksamhet, <i>förslagsvis</i> .....	145 000 000	
f) Åtgärder för civilbefolkningens skydd m. m., <i>förslagsvis</i> .....	75 000 000	
g) Vissa materielanskaffningar, <i>förslagsvis</i> .....	15 000 000	
h) Anläggningsarbeten m. m., <i>förslagsvis</i> .....	20 000 000	255 000 000

Psykologiska försvaret:

i) Statens upplysningscentralers utrustning och verksamhet, <i>förslagsvis</i> .....	5 000 000	
		<b>3 180 000 000</b>

**V. Socialdepartementet**

a) Krigshjälp, <i>förslagsvis</i> .....	850 000 000	
b) Det allmänt civila medicinalväsendets utrustning och verksamhet, <i>förslagsvis</i> .....	950 000 000	
		<b>1 800 000 000</b>

**VII. Finansdepartementet**

a) Utgifter för civil försvarsberedskap, <i>förslagsvis</i> .....	<b>25 000 000</b>	
---	-------------------	--

*Statsverkspropositionen år 1970: Bil. 23:  
Beredskapsstat för försvarsväsendet*

**X. Handelsdepartementet**

- |    |   |                   |
|----|---|-------------------|
| a) | Utgifter för det ekonomiska försvaret, <i>förslagsvis</i> | <b>75 000 000</b> |
|----|---|-------------------|

**XI. Inrikesdepartementet**

- |    |  |                   |
|----|--|-------------------|
| a) | Arbetsmarknadsåtgärder, <i>förslagsvis</i> ..... | <b>80 000 000</b> |
|----|--|-------------------|

**Kapitalinvestering**

**VII. Fonden för förlag till statsverket**

Försvarsdepartementet:

- |    |  |             |
|----|--|-------------|
| a) | Stärkande av krigsmaktens försvarsberedskap,<br><i>förslagsvis</i> ..... | 415 000 000 |
|----|--|-------------|

Kommunikationsdepartementet:

- |    |   |             |
|----|---|-------------|
| b) | Förlagskapital för kommunikationsverk, <i>förslagsvis</i> | 235 000 000 |
|----|---|-------------|

Finansdepartementet:

- |    |  |             |
|----|--|-------------|
| c) | Stärkande av den civila försvarsberedskapen i all-<br>mänhet, <i>förslagsvis</i> ..... | 120 000 000 |
|----|--|-------------|

Handelsdepartementet:

- |    |  |            |
|----|--|------------|
| d) | Förlagskapital för drivmedelsdistribution,<br><i>förslagsvis</i> ..... | 30 000 000 |
|----|--|------------|

**800 000 000**